

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Petra Hosenseidlová

**Soukromé rozhlasové vysílání v Libereckém
kraji v letech 1989 – 1999**

Bakalářská práce

Liberec 2010

Autorka práce: **Petra Hosenseidlová**

Vedoucí práce: **PhDr. Václav Moravec**

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2010

Hodnocení:

Bibliografický záznam

HOSENSEIDLOVÁ, Petra. *Soukromé rozhlasové vysílání v Libereckém kraji v letech 1989 – 1999*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky, 2010. 83 s. + 39 s. příloh. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Václav Moravec.

Anotace

Práce *Soukromé rozhlasové vysílání v Libereckém kraji v letech 1989 – 1999* pojednává o vývoji privátního rozhlasového sektoru v Libereckém kraji v prvních deseti letech po listopadu 1989.

Vzhledem ke svému časovému vymezení se práce zaměřuje na období konstituování soukromého rozhlasového vysílání v oblasti. Popisuje obecné podmínky pro vznik privátního rozhlasového sektoru po roce 1989, což zahrnuje stručné shrnutí polistopadového vývoje v rozhlasové části mediální krajiny a úvodní fáze utváření duálního systému vysílání. Dále definuje základní okruh formátů rozhlasových stanic, jenž se stává východiskem pro programovou analýzu příslušných stanic. Stěžejní část práce pak sleduje vznik, rozvoj a postupnou stabilizaci privátního sektoru v Libereckém kraji. Práce zahrnuje pouze soukromé rozhlasové stanice působící přímo na území kraje, nezabývá se celoplošnými vysílateli nebo stanicemi, jejichž signál na území příslušného kraje přesahuje ze sousedních krajů. Vznik a proměny soukromých rozhlasových stanic přitom sleduje ve třech rovinách – institucionální, ekonomické a programové.

Metodami práce jsou chronologická deskripce a programová analýza.

Klíčová slova

Rozhlasové vysílání, soukromé rozhlasové stanice, Liberecký kraj, institucionální podmínky, ekonomické podmínky, programové podmínky, formáty rozhlasových stanic, Radio Contact Liberec, Radio Euro K, Radio Triangl, Radio Crystal, Radio Evropa 2, Radio Bonton, Radio Proglas

Annotation

The thesis *Private Radio Broadcasting in the Liberec Region between Years 1989 – 1999* deals with the development of the private radio sector in the Liberec region in the first ten years after November 1989.

The thesis focuses on the period of constituting of the private radio broadcasting in the area. It describes the general conditions for private radio sector establishment after the year 1989 which comprises brief summary of the development in the radio broadcasting after November 1989 and the first phase of the dual broadcasting system constitution. Further it defines the basic range of radio formats which becomes the resource for the programme analysis. The core of the thesis follows the establishment, expansion and stabilisation of the private sector in the Liberec region. It includes only stations acting directly in the Liberec area, it leaves out the national ones or those whose signal interferes to the area from the neighbouring regions. The radio stations establishment and changes are followed at institutional, economic and programme levels.

Two methods are applied – chronological description and programme analysis.

Keywords

Private radio stations, Liberec region, institutional conditions, economic conditions, programme conditions, radio formats, Radio Contact Liberec, Radio Euro K, Radio Triangl, Radio Crystal, Radio Evropa 2, Radio Bonton, Radio Proglas

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedené prameny a literaturu.
2. Vlastní text práce bez anotací a příloh má celkem 120 555 znaků s mezerami, tj. cca 67 normostran.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 17. května 2010

Petra Hosenseidlová

Poděkování

V první řadě bych chtěla poděkovat mému konzultantovi Václavu Moravcovi za vedení práce a za cenné rady a připomínky.

Poděkování patří i Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání za umožnění přístupu do jejího archivu, zejména pak paní Michaele Zábojníkové za trpělivost a vstřícnost při vyhledávání dokumentů.

Obsah

ÚVOD.....	13
1 PODMÍNKY PRO USTAVENÍ SOUKROMÉHO ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE PO ROCE 1989	16
1.1 TRANSFORMACE VYSÍLACÍHO SYSTÉMU.....	16
1.2 PODMÍNKY PRO PROVOZOVATELE SOUKROMÉHO VYSÍLÁNÍ	18
1.2.1 Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.....	18
1.2.2 Licenční politika v devadesátých letech	19
1.3 FORMÁTY ROZHLASOVÝCH STANIC.....	20
1.3.1 Hudební formáty.....	21
1.3.2 Formáty mluveného slova.....	24
1.3.3 Smíšené formáty	24
1.3.4 Formáty rozhlasových stanic v České republice	25
2 POČÁTKY SOUKROMÉHO ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ V LIBERECKÉM KRAJI DO ROKU 1992	28
2.1 CHARAKTERISTIKA OBDOBÍ	28
2.2 RADIO CONTACT LIBEREC	28
2.2.1 Vznik stanice.....	28
2.2.2 Počátky vysílání.....	30
2.2.2 Přidělení kmitočtu v roce 1993.....	31
2.2.3 Programové schéma v prodlouženém prvním licenčním období (leden 1993 – prosinec 1995)	32
2.2.4 Stav na počátku druhého licenčního období a prodloužení licence.....	33
2.2.5 Změny licenčních podmínek	34
2.2.6 Programové schéma v druhém licenčním období (leden 1996 – prosinec 2001).....	35
2.2.7 Současnost.....	36
2.3 RADIO EURO K.....	37
2.3.1 Vznik stanice.....	37
2.3.2 Zahájení vysílání a programové schéma v prvním licenčním období (říjen 1992 – říjen 1998)	38
2.3.3 Problémy ve vedení stanice a soudní spory.....	40
2.3.4 Prodloužení licence a další změny v licenčních podmínkách	42
2.3.5 Programové schéma v dalších licenčních obdobích (říjen 1998 – říjen 2004)	43
2.3.6 Finanční problémy a vstup nového společníka.....	45
2.3.7 Konec stanice	46
3 ROZVOJ SOUKROMÝCH ROZHLASOVÝCH STANIC V LIBERECKÉM KRAJI A JEJICH PROMĚNY PO ROCE 1993.....	47
3.1 CHARAKTERISTIKA OBDOBÍ	47
3.2 RADIO TRIANGL.....	48
3.2.1 Vznik stanice.....	48
3.2.2 Programové schéma.....	49
3.2.3 Změna formátu a obchodní spolupráce s Radiem Euro K.....	50
3.2.4 Neprodloužení licence a konec vysílání.....	51
3.3 RADIO CRYSTAL	51
3.3.1 Vznik stanice.....	51
3.3.2 Programové schéma	53
3.3.3 Změny licence	53
3.3.4 Současnost.....	54
4 STABILIZACE SOUKROMÉHO ROZHLASOVÉHO VYSÍLÁNÍ V LIBERECKÉM KRAJI MEZI LETY 1997 – 1999	55
4.1 CHARAKTERISTIKA OBDOBÍ	55

4.2 RADIO EVROPA 2	56
4.2.1 Vznik stanice a její působení v devadesátých letech.....	56
4.2.2 Počátek vysílání v Liberci a původní programové schéma	58
4.2.3 Změny programového schématu na základě lokálního odpojování.....	59
4.2.4 Změna stanoviště vysílače	61
4.2.5 Současnost.....	61
4.3 RADIO BONTON.....	62
4.3.1 Vznik stanice a její působení v první polovině devadesátých let	62
4.3.2 Změny licenčních podmínek	64
4.3.3 Počátek vysílání v České Lípě a programové schéma	64
4.3.4 Žádost o kmitočty v Liberci	65
4.3.5 Současnost.....	66
4.4 RADIO PROGLAS	66
4.4.1 Vznik stanice.....	66
4.4.2 Způsob organizace a financování.....	67
4.4.3 Počátek vysílání v severních Čechách.....	69
4.4.4 Programové schéma.....	70
4.4.5 Současnost.....	70
ZÁVĚR	72
RESUMÉ	75
SUMMARY	76
LITERATURA A PRAMENY.....	77
SEZNAM ZKRATEK	82
SEZNAM PŘÍLOH.....	83
PŘÍLOHY	

Úvod

Sametová revoluce v listopadu 1989 přinesla zásadní změny ve všech oblastech československé společnosti včetně médií. Média před rokem 1989 byla pod kontrolou totalitního režimu a sloužila propagaci komunistické ideologie. V případě rozhlasového vysílání měl monopol na výrobu a vysílání pořadů státem vlastněný Československý rozhlas. Součástí celospolečenských změn po pádu komunistického režimu tak byla také transformace vysílacího systému.

Přeměnou systému audiovizuálních médií v posttotalitním Československu se rozumí ustavení duálního (smíšeného) systému vysílání. Tento model, který najdeme především v evropských zemích, je stav, *kdy vedle sebe působí veřejný a soukromý sektor rozhlasového a televizního vysílání. Jde o symbiózu evropské tradice veřejnoprávního vysílání s vysloveně tržním, komerčním pojetím vysílání, které vzniklo v USA* (Šmíd 1995: 15).

Duální systém vysílání tvoří dvě složky. Tou první jsou vysílatelé veřejné služby nebo též veřejnoprávní vysílatelé, kteří jsou většinou zřizováni ze zákona¹ a jejichž provoz je financován především z uživatelských poplatků, částečně také z reklamy.² Tato média jsou *sociálními a kulturními statky, v nichž se naplňuje komunikační solidarita společnosti a její potřeba disponovat komunikačními prostředky, které by byly k veřejnému užití a zábavě všech občanů, a ne k soukromému prospěchu politiků či zisku podnikatelů* (Jirák 2000: 95). U nás reprezentuje veřejnou službu v oblasti rozhlasového vysílání Český rozhlas.

Druhou složku duálního systému tvoří soukromí vysílatelé, kteří převládají. *Většina mediálních korporací v kapitalistických společnostech má povahu komerčních subjektů a je odpovědná svým majitelům především tím, že pro ně musí vytvářet zisk* (Jirák, Köpplová 2007: 75). Jejich základními zdroji příjmů jsou výnosy z reklamy. Tito provozovatelé vysílají na základě licencí vydaných regulačním orgánem, u nás je jím Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV)³. Právě této složce duálního systému se věnuje následující práce.

Jejím původním cílem bylo zachytit vývoj soukromého rozhlasového vysílání v severních Čechách v letech 1989 – 1999. Vzhledem k jeho šíři, která by

¹ Zřízení veřejnoprávních institucí zákonem je nejčastější, veřejnou službu ale mohou plnit i soukromí provozovatelé s licencí. Tak je tomu např. ve Velké Británii v oblasti televizního vysílání, kde veřejnou službu plní vedle BBC také některé soukromé organizace.

² V některých zemích jsou veřejnoprávní média financována přímo ze státního rozpočtu např. televize veřejné služby v Maďarsku.

pravděpodobně překročila rozsah bakalářské práce, jsme se po dohodě s konzultantem rozhodli téma zúžit a zabývat se pouze situací v současném Libereckém kraji.⁴ Cílem této práce tak je popsat období prvních deseti let fungování soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji, tedy jeho vznik, rozvoj a postupnou stabilizaci. Práce sleduje vývoj ve třech rovinách: institucionální, ekonomické a programové. Jejím předmětem jsou pouze soukromé stanice působící na území daného kraje. Celoplošné stanice nebo regionální rádia, jejichž signál na území kraje přesahuje ze sousedních krajů, v práci zahrnuta nejsou. Práce pomíjí také vysílání veřejné služby v oblasti (Český rozhlas Sever).

Metodami práce jsou chronologická deskripce, v jejímž rámci popisují vývoj v oblasti soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji po jednotlivých etapách (viz dále), a programová analýza, která posuzuje příslušné stanice na základě teorie formátů podle Davida Hendyho, Josefa Vlčka a studií Arbitronu.

Práce je členěna do čtyř kapitol. První kapitola nejprve objasňuje obecné podmínky pro ustavení soukromého vysílání v České republice po roce 1989. Nastíní vývoj v rozhlasové části mediální krajiny a popíše úvodní fázi transformace a formování duálního systému vysílání, přičemž hlavní pozornost obrací k situaci v oblasti privátního rozhlasového vysílání. Dále také definuje základní okruh rozhlasových formátů, který bude východiskem pro programovou analýzu rozhlasových stanic. Stěžejní část práce je pak rozdělena do následujících tří kapitol. Druhá kapitola se věnuje počátkům soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji do roku 1992, třetí část popisuje jeho rozvoj po roce 1993 a konečně čtvrtá se zabývá stabilizací soukromého rozhlasového vysílání v příslušném kraji mezi lety 1997 – 1999. Každá z těchto tří kapitol je uvozena krátkou charakteristikou příslušné etapy a pak se věnuje stavu v Libereckém kraji. Po provedení důkladnější rešerše došlo oproti původní tezi k upřesnění některých údajů, především pokud jde o výběr a zařazení stanic k příslušným obdobím a vymezení těchto etap.

³ V textu používám i zkrácené označení „Rada“.

⁴ Liberecký kraj vznikl na základě zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, který nabyl účinnosti 1. ledna 2000. Zákon zrušil dosavadní Severočeský kraj a ustavil místo něj dva nové celky – Liberecký a Ústecký kraj.

Práce obsahuje několik příloh. První z nich je mapa Euroregionu Nisa (ERN),⁵ cílové oblasti pokrytí většiny regionálních rádií působících v Libereckém kraji. Zbylé přílohy pak představují programová schémata stanic ze sledovaného období.⁶

Vzhledem k tomu, že jde o zatím nepříliš podrobně popsanou oblast české mediální krajiny, množství existující odborné literatury k tématu je omezené. Výchozími zdroji práce tak jsou především výroční zprávy Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, spisy provozovatelů a licenční projekty jednotlivých rádií, dále pak novinové články, texty publikované na specializovaných mediálních serverech, obchodní rejstřík a internetové stránky příslušných stanic.

V průběhu zpracovávání tématu jsem narazila na několik problémů.

Spisy provozovatelů z archivu RRTV, které představovaly hlavní primární zdroj mé práce, nebyly v mnoha případech úplné, a nepostihovaly tak veškeré aspekty a události ve vývoji popisovaných stanic. Tato skutečnost se týká např. zásadní změny formátu Radia Triangl, o jejíž povaze není ve spisech téměř nic. Ještě výraznější je případ Radia Crystal, jehož spis ze sledovaného období jsem neměla k dispozici vůbec, neboť se při stěhování archivu ztratil. Chybějící informace jsem se snažila získat z dalších zdrojů, především z médií, případně od samotných provozovatelů, ale mnohdy s nedostačujícím výsledkem. Tyto skutečnosti se pak promítly do obsahu některých podkapitol.

Podobné povahy je také problém týkající se jedné z předpokládaných popisovaných rovin fungování stanic, a to jejich ekonomických podmínek. Licenční projekty provozovatelů obsahují až na výjimky pouze obchodní plány bez reálných výsledků jejich hospodaření s odkazem, že účetní uzávěrky jsou předmětem obchodního tajemství. Parametry v plánech zahrnuté se navíc případ od případu liší, takže jde spíše o selektivní údaje, na jejichž základě lze jen těžko vyvozovat nějaké obecnější závěry.

Posledním problémem je chybějící kontext, který by uvedl do souvislosti údaje získané z dokumentů. Jeho absence se promítla především do obsahu podkapitoly věnované Radiu Contact Liberec. Otázku by bývala vyřešila svědectví pamětníků, kteří stáli u zrodu stanice. Tyto doklady se mi bohužel nepodařilo získat.

⁵ Euroregion Nisa je dobrovolné zájmové sdružení německých, českých a polských měst a dalších samosprávných subjektů a institucí působících na území Trojmezí tj. hraniční oblasti mezi SRN, ČR a Polskem. Jeho cílem je především vytvoření společného prostoru pro přeshraniční spolupráci (podle: <http://www.neisse-nisa-nysa.org/fileadmin/documents/intern/rahmenvereinbarung.pdf> [cit. 2010-05-14])

⁶ Všechna programová schémata v přílohách pocházejí z Archivu RRTV.

1 Podmínky pro ustavení soukromého rozhlasového vysílání v České republice po roce 1989

1.1 Transformace vysílacího systému

Před rokem 1989 byl jediným rozhlasovým vysílatelem v zemi státní Československý rozhlas, který provozoval celostátní programový okruh Hvězda, čtyři národní programové okruhy (Praha-Bratislava a Vltava-Děvín), okruh pro mladé posluchače EM, okruh Melodie a síť krajských rozhlasových studií. Kromě toho vysílal také do zahraničí pod názvem Radio Praha. Vedle těchto oficiálních okruhů bylo možné v Československu poslouchat i některé zahraniční stanice (Svobodnou Evropu,⁷ Hlas Ameriky,⁸ BBC,⁹ Radio Luxemburg¹⁰ a Radio Vatikán¹¹), jejichž vysílání však komunistický režim cíleně rušil.

Transformace tohoto modelu do podoby duálního systému byla postupná. Úvodní provizorní období trvající do října 1991, kdy byl přijat nový zákon o rozhlasovém a televizním vysílání, by se dalo označit jako *éra kladení základů duálního systému rozhlasového vysílání* (Moravec 2000: 7).

K první zásadní události v procesu demonopolizace vysílání došlo mimo oficiální struktury, v době neexistence mediální legislativy a ještě před ustavením orgánů, které se transformací měly zabývat. Stala se jí dohoda o spolupráci mezi ředitelem francouzské soukromé rozhlasové stanice Europe 2 Martinem Brisacem a generálním ředitelem Československého rozhlasu Karlem Starým, podle které uvolnil Československý rozhlas svůj pražský kmitočet pro francouzské vysílání Europe 2. Uzavřením dohody obě instituce obešly oficiální povolení vlády, která s jejich krokem nesouhlasila (Moravec 2000: 8).

Přestože neexistovala legislativa, na základě které by mohl být nový vysílací systém zformován a nebyly tak ani definovány podmínky pro provozovatele, byl zájem o povolení k soukromému rozhlasovému vysílání značný. V reakci na něj zřídila federální vláda v červnu 1990 mezirezortní komisi pro výběr uchazečů o první experimentální nestátní rozhlasové a televizní vysílání. Ve stejném měsíci udělila vláda

⁷ Americké Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) bylo založeno na počátku studené války a jeho cílem bylo šířit objektivní informace v komunistických zemích socialistického bloku. V současnosti vysílá v mnoha nedemokratických zemích po celém světě.

⁸ Americká stanice Voice of America (VOA) byla založena s podobným cílem jako RFE/RL, její vysílání se ale od počátku neomezovalo jen na evropské země.

⁹ British Broadcasting Corporation (BBC) je hlavní vysílatel veřejné služby ve Velké Británii.

¹⁰ Radio Luxemburg byla hudební rocková stanice vysílající z Lucemburku.

povolení stanici Svobodná Evropa k šíření jejího signálu prostřednictvím volných vysílačů na československém území a v říjnu se pak stejného povolení dostalo také BBC a RFI¹².

Působnost mezirezortní komise byla omezená, zabývala se pouze žádostmi uchazečů o celoplošné vysílání a žádostmi z řad zahraničních státních organizací, zatímco zájemci o vysílání republikové a regionální byli odkázáni na vlády obou republik. Nejdůležitějším aspektem byla ale skutečnost, že komise neměla pravomoc udělovat povolení k vysílání. Jejím vykonavatelem měl být budoucí regulační orgán, s jehož ustavením, podobně jako se stanovením podmínek pronájmu volných frekvencí soukromými vysílateli, se měla vypořádat připravovaná mediální legislativa. Přijetí nového zákona však komplikovaly požadavky slovenské strany ohledně rozdělení některých kompetencí v mediální oblasti, které vyřešilo až přijetí tzv. kompetenčního zákona v březnu 1991.

Reakcí na průtahy v přípravě nové mediální legislativy a s tím spojenou neexistenci podmínek pro soukromé rozhlasové provozovatele bylo několik případů nelegálního vysílání. Asi nejznámějším z nich je Radio Stalin, které vysílalo na podzim roku 1990 z prostor pod bývalým Stalinovým pomníkem. Úřady provozovatelům vysílačku zabavily, po jejím vrácení zahájila stanice vysílání znovu v únoru 1991, tentokrát pod názvem Radio Ultra (Moravec 2000: 10).

Následkem fenoménu nelegálního vysílání vláda rozhodla, že mezirezortní komise může udělit první tzv. dočasné licence k experimentálnímu vysílání soukromým provozovatelům. V březnu 1991 tak bylo obsazeno prvních sedm pražských frekvencí (Moravec 2000: 10). Tyto dočasné licence původně platily do konce roku 1992, později byla jejich platnost prodloužena až do konce roku 1995.

Poté, co vstoupil v platnost kompetenční zákon,¹³ byla mezirezortní komise zrušena a v květnu 1991 nahrazena komisí pro výběr uchazečů o nestátní rozhlasové vysílání při ministerstvu kultury. Tato komise působila až do vzniku Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání v březnu 1992 a za dobu své existence udělila celkem pět licencí pražským a dvacet dva licencí mimopražským zájemcům o soukromé rozhlasové vysílání (Moravec 2000: 10).

¹¹ Radio Vaticana je oficiální rozhlasová stanice Vatikánu.

¹² Radio France Internationale (RFI) je francouzská rozhlasová stanice vysílající do zahraničí.

¹³ Zákon č. 136/1991 Sb., o rozdělení působnosti mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Českou republikou a Slovenskou republikou ve věcech tisku a jiných informačních prostředků (tzv. malý kompetenční zákon).

Počáteční období transformace československého mediálního systému završilo v říjnu 1991 přijetí zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.¹⁴ Zákon mj. definoval duální systém vysílání, stanovil podmínky pro udělení a odnětí licencí stejně jako povinnosti provozovatelů rozhlasového a televizního vysílání.¹⁵ Na základě zákona byl také ustaven regulační orgán, Federální rada pro rozhlasové a televizní vysílání, která však dohlížela pouze na federální vysílatele (Československý rozhlas a Československou televizi) a udělila regulérní licence Svobodné Evropě a BBC World Service. Soukromé rozhlasové stanice regulovala nadále mezirezortní komise při ministerstvu kultury, a to až do vzniku Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání v březnu 1992 (na základě zákona č. 103/1992 Sb.). Federální rada ukončila svou činnost se zánikem ČSFR 31. prosince 1992.

Vymezením duálního systému (definicí jeho složek) a ustavením Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání skončilo úvodní provizorní období vývoje české mediální krajiny a začalo vlastní formování duálního systému.

1.2 Podmínky pro provozovatele soukromého vysílání

1.2.1 Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Podle zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání se držitelem licence k provozování soukromého rozhlasového vysílání mohla stát právnická osoba zapsaná do obchodního rejstříku se sídlem na území ČSFR nebo fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČSFR, která se v případě udělení licence musela taktéž zapsat do obchodního rejstříku.

Zákon vyjmenovával údaje, které musela obsahovat žádost o licenci:

a) název, sídlo a právní formu právnické osoby a jméno osoby oprávněné za ni jednat nebo jméno a trvalý pobyt fyzické osoby, která hodlá vysílání provozovat;

¹⁴ Tento předpis byl v květnu 2001 nahrazen novým zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů. Vzhledem k časovému vymezení této práce se jím zabývat nebudeme.

¹⁵ Znění zákona viz např. <http://media.misto.cz/MAIL/zakony02.htm> [cit. 2010-05-14]

b) doklady o výši základního jmění, vkladu jednotlivých společníků, výši jejich obchodních podílů, společenskou nebo zakladatelskou smlouvu, stanovy a seznam akcionářů, bankovní informaci; obdobné údaje, je-li žadatelem fyzická osoba;

c) časový a územní rozsah vysílání a způsob jeho technického a organizačního zajištění;

d) označení programu (název stanice);

e) programovou skladbu vysílání s návrhem vysílacího schématu;

f) částku nebo podíl z výdajů, kterou žadatel každoročně použije na výrobu pořadů v tuzemsku;

g) podíl vysílacího času věnovaného pořadům domácí produkce;

h) dobu, na kterou se udělení licence žádá.

Dále předpis vymezil obecné podmínky pro udělení licence (např. nepřevoditelnost licence), věnoval se procesu rozhodnutí o udělení licence a její platnosti, stanovil podmínky pro případ změny a odnětí licence.

1.2.2 Licenční politika v devadesátých letech

Devadesátá léta minulého století lze označit jednak za *periodu vzniku a postupného utváření duálního systému*, v oblasti privátního vysílání pak za *periodu extenzivního rozvoje soukromých rozhlasových stanic* (Moravec 2000: 43).

Především první polovina desetiletí byla poznamenána uplatňováním zjednodušené liberální koncepce prosazované tehdejší vládou premiéra Václava Klause. Koncepce akcentovala roli trhu a podporovala tezi, podle které je *programová pestrost rozhlasového vysílání přímo úměrná počtu rozhlasových stanic* (Moravec 2000: 14). Hlavním znakem tohoto období v oblasti soukromého rozhlasového vysílání tak bylo přidělování co největšího počtu licencí. Následkem bylo přesycení rozhlasového a reklamního trhu, což se kromě ekonomické roviny odrazilo také v rovině programové (viz další kapitola).

Tento trend se objevil již v době existence mezirezortních komisí, které pod tlakem udělily první experimentální licence, a to i přes absenci legislativy, potažmo koncepce využití kmitočtového spektra a programové koncepce. Ve stejné politice pokračovala i RRTV. Vyvrcholením uplatňování zjednodušeného liberálního mechanismu bylo přijetí zákona č. 36/1993 Sb., o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, a zákona č. 301/1995 Sb. (novela zákona o

vysílání), jejichž schválení bylo výsledkem lobby soukromých vysílatelů reprezentovaných především Asociací provozovatelů soukromého vysílání (APSV).¹⁶ První předpis přerozdělil vysílací sítě ve prospěch soukromých provozovatelů na úkor vysílatele veřejné služby. Druhá právní úprava znatelně omezila pravomoci RRTV. Ústup od zjednodušené liberální teorie lze pozorovat až po roce 1997.¹⁷

1.3 Formáty rozhlasových stanic

Pojem formát má dva významy. V užším smyslu jím lze označit typ pořadu, v širším vymezení pak definuje celkové zaměření rozhlasové stanice, její programový obsah a cílovou skupinu. Vzhledem k tomu, že součástí této práce je programová analýza příslušných rádií s ohledem na jejich formát, bude se tato kapitola blíže zabývat formátem v rovině charakteristiky stanic.

Formát rozhlasové stanice chápeme jako *znak pojmenovávající určitý produkt na základě zobecnění typických znaků vysílání* (Vlček 1998: 217), lze ho také popsat jako celkový styl a rozsah programu, který je většinou definovaný hudebním žánrem nebo tematickým zaměřením mluveného slova (srov. Hendy 2000: 98).

Výchozím prvkem formátu rozhlasové stanice je cílová skupina posluchačů. Zatímco na velkých mediálních trzích se skupiny posluchačů dělí do bloků po pěti letech (15 – 19 let, 20 – 24 let atd.), v rámci poměrně malého tuzemského trhu je i dělení do skupin po deseti letech (20 – 29 let, 30 – 39 let atd.) z ekonomického hlediska mnohdy příliš úzké.

Hlavním nástrojem pro oslovení cílové skupiny posluchačů je hudba, vedle věku zde hrají roli (především na větších trzích) také menší zájmové skupiny např. *většina třicátníků už nejeví tak velký zájem o nejsoučasnější rockovou produkci jako v mladším věku, ale určitou skupinu třicátníků novinky stále zajímají. Jde tedy o to, zda je to skupina tak velká, aby rádio uživila* (Vlček 1998: 218).

Naopak v případě mluveného slova je věk posluchače většinou rozhodujícím ukazatelem. Zájem o mluvené slovo obvykle roste s věkem posluchačů. Nejmladší posluchači mluvené slovo nevyžadují vůbec, zlomovým bodem je věk kolem pětatřiceti

¹⁶ Organizaci založilo 22. března 1992 v Chebu 19 provozovatelů, kteří začali vysílat v průběhu roku 1991 na základě experimentálních licencí. APSV sdružuje provozovatele soukromého rozhlasového vysílání, v současnosti má 53 členů (podle <http://www.apsv.cz> [cit. 2010-05-14]).

¹⁷ Situace v oblasti privátního rozhlasového vysílání v jednotlivých obdobích devadesátých let podrobněji viz úvodní charakteristiky příslušných období v hlavní části práce.

let, kdy zájem o mluvené slovo stoupá, a starší generace posluchačů pak vyhledává především mluvené slovo.

Z hlediska inzerce je také důležitá orientace rádia na spíše mužské či spíše ženské publikum, tuto podmínku však definice obecných formátů neobsahují.

Předem vymezené zobecněné formáty usnadňují orientaci posluchačům i inzerentům: posluchači si stanici vybírají na základě očekávání určitého typu produktu a standardizovaný produkt je předpokladem pro „dodání“ příslušného typu publika inzerentům (srov. Hendy 2000: 95). Každá stanice si však musí najít svůj prostor na poměrně malém českém trhu, a proto je třeba mít na paměti, že třebaže stanice splňuje základní kritéria daného formátu, je zároveň jedinečnou a neopakovatelnou. Kromě toho formát neurčuje poměr jeho jednotlivých složek (hudby a mluveného slova), ani nemůže reflektovat mnohdy nejasné přechody mezi hudebními formáty. Vystávají tak otázky, *kolik minut zpravodajství má mít rádio, aby mohlo být označeno za formát news, nebo kde v případě hudebních formátů končí Hot AC a začíná AC, kde končí AC a začíná Oldies* (Vlček 1998: 218).

Rozlišujeme formáty hudební, mluveného slova a smíšené. Následující přehled formátů rozhlasových stanic¹⁸ vychází z reality některých západních zemí, především Spojených států amerických. Obsahuje proto i formáty, které se v České republice sice nevyskytují, ale patří k jejich základním typům.¹⁹ K situaci u nás přihlíží podkapitola 1.3.4.

1.3.1 Hudební formáty

Na nejmladší cílovou skupinu (12 – 20 let, v americkém prostředí oslovují některé subformáty posluchače až do 35 let) je zaměřen formát **CHR (Contemporary Hit Radio)**. Tento formát je postaven výhradně na hudebních novinkách, vyhýbá se veškerému mluvenému slovu. Ve Spojených státech amerických je nejdynamičtěji rozvíjejícím se formátem a vzniká řada jeho subformátů a odnoží např. **Pop CHR**, **Rhythmic CHR** (dance, upbeat rhythmic pop, hip-hop, R&B hity), **Urban**

¹⁸ Charakteristiky všech formátů podle Davida Hendyho, Josefa Vlčka a studií Arbitronu viz seznam literatury na konci práce.

¹⁹ Dalším možným rozdílem je odlišné vymezení cílové skupiny v zahraničních (především amerických) a českých zdrojích. Proto v následující podkapitole uvádím u několika formátů dvojí nebo upřesňující vymezení jejich cílové skupiny.

Contemporary či **Urban Street** (hip hop, rap, černošská taneční hudba) nebo **Active Rock** (současní rockoví umělci).

Na pomezí mezi CHR a AC formáty (viz dále) existuje několik alternativních formátů:

AOR (Adult Oriented Rock či Album Oriented Rock) je alternativní formát typický pro studentská nebo „nezávislá“ rádia první poloviny devadesátých let minulého století. Zaměřoval se na netypické rockové trendy a skladby, ne nejznámější hity, a jeho cílovou skupinou byli mladí lidé do 30 let. Ve druhé polovině devadesátých let pak vzniklo několik formátů, které s AOR souvisejí – **New Rock** (také **Modern Rock** nebo **Alternative Rock**) je postaven na nové kytarové nebo taneční hudbě, **AAA** (též **Adult Album Alternative** nebo **Tripple "A"**) kombinuje nové trendy se starším rockem a **Alternative Urban** se zaměřuje na taneční a některé rapové trendy. Současná podoba původního AOR mixuje soudobé hity a skladby nových i zavedených rockových interpretů a jejími posluchači jsou lidé mezi 25 a 54 lety.

Nejběžnějším hudebním formátem v Evropě i v České republice je **AC (Adult Contemporary)**. Zaměřuje se na širokou cílovou skupinu v rozmezí 20 – 45 let (v americkém prostředí především na posluchače nad 35 let) a jeho náplní je současný hudební mainstream, mix starších a nových písní, který by měl vyhovovat tomuto širokému spektru posluchačů nebo jeho části. V rámci AC tak existuje mnoho dalších specifických podformátů:

Na nejmladší posluchače spadající pod formát AC se zaměřuje jeho podvarianta **Hot AC**. U nás jsou její cílovou skupinou lidé do 30 let, ve Spojených státech amerických má nejvíce posluchačů mezi lidmi ve věkovém rozmezí 25 – 44 let. Padesát a více procent jeho náplně tvoří novinky doplněné staršími hity, které ale většinou nejsou starší než 15 let.

Ve vysílání stanice s formátem **Modern AC** se vyskytuje více starších písní ze zlatého fondu, obsahuje ale i novinky. Oslovuje posluchače ve věkovém rozmezí 35 – 45 let.

Soft AC (někdy též **Mainstream AC**) je postaven především na starších prověřených popových písních, novinky zařazuje pouze poté, co se úspěšně osvědčí. Jeho cílovou skupinou jsou lidé starší 30 let. V USA existuje specifická odnož tohoto formátu, **New AC/Smooth Jazz**, která kombinuje pop-jazz s některými soulovými skladbami.

Posluchače v rozmezí 35 – 54 let oslovuje také formát **Urban AC** zaměřený na černošskou hudbu, spíše než rap a hip hop ale nabízí klidnější soul, R&B a balady.

Gold AC je formát na pomezí mezi AC a Oldies (tento meziformát se též označuje jako **Nostalgic**), zaměřuje se na nejstarší část posluchačů z cílové skupiny AC a novinky se v jeho proudu objevují spíše výjimečně nebo vůbec. Jeho subvariantou je formát **Forever Young** vycházející z předpokladu, že část generace šedesátých let má stále zájem o novou hudbu.

Především v Severní Americe jsou rozšířené některé rockové formáty pro cílovou skupinu 30 – 50 let. **Mainstream Rock** se podobá mainstreamovému AC a AAA, **Soft Rock** je podobný Soft AC. Jako mainstreamový formát rockového žánru bývá ve Spojených státech amerických označován také **Alternative**, který má hodně společného s výše zmíněným formátem Active Rock, oslovuje ale mírně starší posluchače. Nejslavnější z těchto formátů je **Classic Rock**, který se orientuje na velká jména světového rocku. Classic Rock byl jedním z nejslavnějších formátů sedmdesátých a osmdesátých let, kdy ho poslouchali lidé mezi 20 a 30 lety. Tento formát zestárl se svými posluchači a dnes jsou jeho cílovou skupinou čtyřicátníci. Alternativní verzí tohoto formátu býval **Album Rock**, který se blížil AOR, dnes ale téměř vymizel.

Vedle těchto formátů jmenujme také některé menšinové formáty, z nichž jedním z nejrozšířenějších je **Country**. Zatímco u nás je tento formát skutečně minoritní, v USA má specifické postavení, neboť Country stanice jsou zde vůbec nejposlouchanější.²⁰ Mezi jeho subformáty pak patří **Classic Country**, postavený na písních šedesátých a sedmdesátých let, nebo **New Country**. Menšinovým formátem je také **Schlager Radio**, což je jediný formát, který je definován vysokým podílem domácí tvorby (někdy i folklóru). Zaměřuje se na starší venkovské publikum nad 50 let. Jeho městskou variantou jsou různé typy formátu **Oldies** (původně hudba padesátých a šedesátých let, nyní i ranná sedmdesátá léta) nebo **Classic Hits** (pop pozdních šedesátých a sedmdesátých let), jehož spojením s Hot AC vznikl hybridní **Adult Hits** (mix popu a rocku sedmdesátých a osmdesátých let s některými skladbami devadesátých let).

Dalšími výjimečnými formáty jsou **EL** (Easy Listening, někdy také **BM** – Beauty Music), který sází na evergreeny a instrumentální hudbu (lounge music – barová

²⁰ Viz <http://www.arbitron.com/downloads/radiotoday08.pdf> [cit. 2010-05-14].

hudba) nebo **Classic** orientovaný na vážnou hudbu. V některých zemích lze najít také specializované jazzové, world music formáty nebo formáty označované jako **Ethnic**. V USA nabývají formáty tohoto typu vzhledem k početné hispánské menšině podobu **Hispanic, Spanish Contemporary, Mexican Regional** či **Latino Urban**, který se zaměřuje na Reggaetón (rytmická hudba s karibskými vlivy), Latin Hip-Hop a Latino Rap. Jiný menšinový formát typický především pro Spojené státy americké je **Contemporary Christian** vysílající populární hudbu, která obsahuje motivy křesťanské víry.

1.3.2 Formáty mluveného slova

Formáty vysílající pouze mluvené slovo, někdy označované souhrnně jako **News/Talk/Information**, se ve větším počtu vyskytují téměř výhradně v USA, kde patří k nejposlouchanějším.²¹

Základními typy jsou **All News**, vysílající pouze zpravodajství, a **News/Talk**, který je založen na zpravodajském proudu (tzv. rolling news) v ranních a odpoledních hodinách a v jiných částech dne se v jeho programu objevují talk show nebo diskuzní pořady s hosty či posluchači. V USA bývají tyto stanice označovány jako **Public**, což odkazuje spíše na způsob jejich financování (většinou z veřejných sbírek). Dalšími typy formátů mluveného slova jsou formáty založené na osobnosti (**Talk/Personality**), sportovní rádia (**All Sports**) nebo formát náboženského vysílání **Religious**.

1.3.3 Smíšené formáty

Zatímco pro Spojené státy americké je typická tradice úzce zaměřených rádií, což je dáno skutečností, že v USA byly rozhlasové stanice od samého počátku soukromé a musely si na přeplněném trhu najít prostor pro svůj produkt, v Evropě začala soukromá rádia vysílat až po druhé světové válce a profilovala se podobně jako stanice veřejné služby (Vlček 1998: 222). Přestože se některá tato rádia přeměnila na hudební, existuje v Evropě dosud mnoho stanic se smíšeným formátem. Tyto stanice jsou označovány jako všeobecné, plnoformátové (All Format) nebo generalistní.

²¹ Podle výsledků průzkumu Radio Today (Arbitron) za rok 2008 jsou stanice mluveného slova druhým nejposlouchanějším formátem v USA. Viz <http://www.arbitron.com/downloads/radiotoday08.pdf> [cit. 2010-05-14].

Vzhledem ke svému širokému záběru je jejich provoz nákladný a mohou přežít pouze v celoplošné podobě, i když oslovují široký okruh posluchačů střední a starší generace.

Zatímco základem předchozích formátů byl programový tok, který střídal hudební, zpravodajské, zábavné a reklamní prvky, stanice se smíšeným formátem jsou postaveny na programových blocích. Hudební složku plnoformátových stanic pak lze označit jako **Mainstream AC (Soft AC)**, někdy také **Modern AC**.

Nejběžnějším všeobecným formátem je **Variety**. Klade důraz na zábavu, lehčí publicistiku a dialog s posluchači. Spíše než o cílové skupině (někdy se uvádí 25 – 60 let) lze v případě Variety mluvit o různých zájmových skupinách, jež rozhlasová stanice sjednocuje na bázi rodiny, a tento formát bývá proto definován jako „rodinné rádio.“

Druhým nejběžnějším typem smíšené stanice je **Full Service**, která také obsahuje všechny prvky rozhlasového vysílání (zpravodajství, publicistika, zábava, servis, hudba), hlavní důraz však klade na informační funkci. Některé stanice tohoto typu se blíží hudebním formátům, jiné naopak formátům mluveného slova.

Specifickými druhy smíšených formátů jsou různé dětské **All-Children** formáty postavené na hudbě, příbězích a soutěžích pro děti.

1.3.4 Formáty rozhlasových stanic v České republice

V České republice je širě vyskytujících se formátů poměrně malá. Je to dáno především celkem velkým počtem soukromých rozhlasových stanic na malém trhu, což je výsledkem extenzivního rozvoje privátního vysílání v devadesátých letech. Trh je přeplněný a nutí provozovatele zaměřit se na co nejširší cílovou skupinu, aby dosáhli co největších zisků z reklamy a jejich stanice přežily. Proto vzniká jakýsi univerzální pop formát orientovaný na posluchače od 12 do 40 let, který je doprovázen uniformitou hudebního programu (Vlček 1999: 313 – 314). V českém prostředí lze jasněji rozlišit pouze tři formáty, a to podle věkové skupiny posluchačů: formáty pro mladší publikum, střední generaci a starší posluchače (Vlček 1999: 326).

Přesnou definici formátu rozhlasové stanice nenajdeme ani v licenčních projektech provozovatelů. Především v devadesátých letech byly jedinými prvky formátu zmíněnými v těchto projektech podíly domácí hudební tvorby a mluveného slova. Formát byl pak definován velmi vágně, často pouze jako AC s cílovou skupinou od 18 do 50 let (Vlček 1999: 313). Přestože v současných licencích už najdeme i

konkrétnější údaje (např. bližší určení množství jednotlivých prvků programu nebo specifikace hudebního žánru),²² stále převládají univerzální formáty, zatímco malé a exkluzivní formáty jsou až na výjimky (viz dále) ojedinělé.²³

Většina rozhlasových stanic u nás vysílá ve formátu AC. Nejrozšířenějším formátem zaměřeným na mladší posluchače je jeho podvarianta Hot AC (např. Radio Bonton), některé stanice pak lze zařadit mezi CHR (Evropa 2). Většina soukromých hudebních stanic začínala s formátem Modern AC, v současnosti jím lze označit hudební složku Českého rozhlasu 1 – Radiožurnálu.

Z menších hudebních formátů najdeme v České republice třeba rockové Radio Beat, Oldies radio, na menšinové žánry zaměřené pražské alternativní Radio 1 nebo alternativní digitální okruh Českého rozhlasu pro mladé posluchače Radio Wave. Existuje zde také několik rádií ve formátu Country, i když je třeba upozornit na to, že v českém prostředí lze pod jeho hlavičkou nalézt spíše formát na pomezí nostalgických formátů nebo náhražku za příliš zastaralou dechovku. Tuzemská country rádia nabízejí především české verze amerických country písní z padesátých a šedesátých let, trampské písně, starší soft rock, klasický rock 'n' roll a český pop padesátých a šedesátých let. Formát Classic orientovaný především na vážnou hudbu reprezentuje Radio Classic, Český rozhlas D-dur vysílající digitálně a částečně také kulturní okruh Český rozhlas 3 – Vltava.

Mezi formáty mluveného slova vysílající na českém území patří zpravodajské a publicistické stanice Radio Česko, Český rozhlas 6, BBC World Service a RFI. Formát Religious reprezentuje křesťanské Radio Proglas, které však vzhledem k programové struktuře odpovídá spíše smíšenému formátu, neboť vedle mluveného slova (35 – 40% vysílacího času)²⁴ vysílá také hudbu. Navíc zatímco třeba v USA oslovuje i mladé posluchače, publikum Radia Proglas je starší (Vlček 1998: 222).

²² Srov. současné licenční podmínky provozovatelů: <http://www.rrtv.cz/cz/dynamic/licenceTerms.aspx> [cit. 2010-05-14].

²³ Existují však také výhrady proti ustavení formátu coby licenční podmínky. Kromě proměnlivosti formátu a mnohdy nejasných přechodů mezi nimi je to především argument, že závaznost formátu stanoveného v licenčních podmínkách by stanici bránila v dlouhodobém vývoji. Neumožňovala by stanicím jednu z proměn, kterou rádio může projít, a sice stárnutí stanice společně s jejími posluchači. Takováto stanice může začít jako Hot AC, postupně přejít k mainstreamu a skončit třeba jako Gold. Druhou variantou je pevná cílová skupina, jíž posluchač v průběhu svého života prochází (srov. Vlček 1998: 223).

²⁴ Viz licenční podmínky Rádia Proglas <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/16407.pdf> [cit. 2010-05-14].

Pokud jde o plnoformátové stanice, jako formát Variety lze označit vysílání Českého rozhlasu 2 – Praha a Frekvence 1. Představitelem formátu Full Service je pak Český rozhlas 1 – Radiožurnál a Radio Impuls.

2 Počátky soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji do roku 1992

2.1 Charakteristika období

Jak již bylo řečeno výše, první roky po listopadu 1989 byly ve znamení transformace a utváření duálního systému. Následkem průtahů v přípravě mediální legislativy, která měla mj. upravovat právě fungování soukromého rozhlasového vysílání, se specifickým problémem tohoto období staly licence ke zkušebnímu vysílání vydané oběma mezirezortními komisemi s původně stanovenou platností do konce roku 1992.

Problém dalšího trvání experimentálních licencí, které byly vydány bez existence příslušné legislativy, vyřešil zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, jež stanovil, že se na tyto licence má hledět jako na licence vydané podle pravidel stanovených tímto předpisem, a prodloužil jejich platnost do konce roku 1995. Podle RRTV přinesl tento postup značné komplikace, protože v době mezirezortních komisí neexistovala žádná koncepce licenční politiky ani systém hospodárného nakládání s kmitočty a navíc byla tehdejší kritéria pro posuzování žádostí ve srovnání se stavem v roce 1992 velmi nejasná; následkem toho byly takové licence po formální stránce nevěrohodné především pro potenciální finanční partnery.²⁵ Rada proto tyto licence postupně vyměnila za nové, které vyhovovaly aktuálním normám.

Do období transformace a prvních let utváření duálního systému spadá vznik dvou prvních soukromých rozhlasových stanic v Libereckém kraji – Radia Contact Liberec a Radia Euro K.

2.2 Radio Contact Liberec

2.2.1 Vznik stanice

První soukromou stanicí v Libereckém kraji se stalo Radio Contact Liberec, které zahájilo provoz na základě licencí ke zkušebnímu vysílání vydaných oběma mezirezortními komisemi.²⁶ Licence byly uděleny s platností do konce roku 1992.²⁷

²⁵ Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (od dubna 1992 do února 1993), s. 21. Archiv RRTV.

²⁶ První licenci vydala mezirezortní komise při federální vládě 25. dubna 1991, mezirezortní komise při ministerstvu kultury vydala licenci znovu 17. května 1991. Tato druhá licence již obsahovala změnu názvu stanice, kterou komise oficiálně schválila v říjnu 1991 (viz dále).

Signál pokrýval oblast Liberecka (Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Semily) s přesahy do dalších regionů (Jičín, Mladá Boleslav) a Euroregionu Nisa (ERN). Stanice vysílala z Ještědu na zapůjčeném²⁸ kmitočtu 101,4 MHz a licence charakterizovala její program jako hudebně-informační a propagační, přičemž 60% měla tvořit hudba, 20% mluvené slovo a 20% reklama. Podíl odvozených nepůvodních pořadů neměl přesáhnout 50%, stanice přejímala některé pořady od BBC a zpočátku také od Evropy 2.²⁹

Původním držitelem licence byla firma Radio DJ spol. s r. o. zapsaná v obchodním rejstříku od 5. února 1991. Jejím jednatelem a společníkem byl Jan Požický, druhým společníkem pak Miroslav Kos. Oba byli podle licence z dubna 1991 osobami zodpovědnými za obsah programu s názvem Radio DJ Liberec. K 29. srpnu 1991 se ale firma přejmenovala na Radio Contact spol. s r. o. a 1. října schválila mezirezortní komise při ministerstvu kultury změnu názvu stanice na Radio Contact Liberec (zkratka RCL). K další změně došlo v březnu 1992, kdy byl z obchodního rejstříku vymazán společník Miroslav Kos a nahrazen Jarmilou Požickou. Tento stav trvá dosud.

Projekt byl financován zcela prostřednictvím domácího kapitálu, základní jmění činilo 100 tisíc korun, resp. po vstupu Požické 120 tisíc korun.³⁰ Pro první dva roky počítala společnost s celkovou ztrátou 3 377 tisíc korun (výnosy 850 tisíc, náklady 4 227 tisíc korun).³¹ Zahájení činnosti proto řešila úvěrem a dotací od mezirezortní komise při ministerstvu kultury ve výši necelých 2,5 milionu korun, veškeré tyto prostředky byly investovány do technického vybavení. Další investice do rozvoje získává společnost z komerční činnosti. Obchodní plán stanice byl postaven na příjmech z výroby a vysílání reklam, celkové výnosy činily podle generálního projektu z března 1993 6,5% ze zákonem stanoveného maxima. Cena jedné odvysílané reklamy v délce 30 vteřin činila průměrně 600 korun, její výroba pak asi dva tisíce korun. Celkové náklady dosáhly objemu asi 4,3 milionu korun,³² jiný dokument uvádí za rok 1992 příjmy 8,3 milionu a výdaje 7,8 milionu korun.³³

²⁷ Zákon č. 468/91 Sb. platnost těchto licencí prodloužil do konce roku 1995 (viz výše).

²⁸ V době udělení licencí nebylo provedeno definitivní rozdělení kmitočtů podle tzv. ženevského plánu (příslušný kmitočet nebyl mezinárodně zkoordinován).

²⁹ Licence ke zkušebnímu vysílání. Archiv RRTV.

³⁰ Obchodní rejstřík.

³¹ Ekonomická rozvaha RCL (1991 – 1992). Archiv RRTV.

³² Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

³³ Výpis s údaji o provozovateli. Archiv RRTV.

Radio Contact Liberec je členem APSV. Pokud jde o reklamní zastoupení, v devadesátých letech patřila stanice do sítě Multimedia (Sun),³⁴ později RadioNet³⁵ a konečně její nástupnické organizace Media Marketing Services (MMS), která ji zastupuje dodnes.³⁶ Další závazky plynou stanici stejně jako ostatním provozovatelům ze smluv s Ochranným svazem autorským (OSA), Intergramem (kolektivně spravovaná práva výrobců zvukových záznamů) a Českými radiokomunikacemi (provoz sítě vysílačů).

2.2.2 Počátky vysílání

Radio Contact Liberec zahájilo vysílání 23. září 1991 v rozsahu čtyř hodin denně po dobu tří týdnů, poté rozšířilo hudební vysílání na osm hodin denně po dobu čtyř týdnů. Od prosince 1991 bylo vysílání vlastních pořadů RCL rozšířeno v čase od 6:00 do 16:30 hodin, od ledna 1992 došlo k rozšíření vysílání převzetím pořadů BBC od 16:30 do 21:30 a konečně od března po podpisu smlouvy s Hlasem Ameriky, jehož pořady se v programu objevovaly od 21:30 do 6:00 hodin, k zavedení vysílání 24 hodin denně. Od ledna rozšířila stanice vysílání vlastních pořadů na časový úsek od 6:00 do 22:00 hodin a omezila přejímání pořadů BBC.³⁷ Program obou zahraničních stanic byl z části v češtině a z části v angličtině. Vlastní program stanice tvořil mix hudby a regionálního zpravodajství doplněný některými dalšími pořady např. kontaktním *Svěřte to rozhlasu*, vstupy z oblasti umění, hitparádou *TOP RCL* nebo na jeden hudební žánr zaměřeným hudebním pořadem *Chuťovka z Liberce*.³⁸

V roce 1993 stanice sama sebe definovala jako *nezávislou, regionální, soukromou, apolitickou, hudební, informační a komerční stanici, která je typem MIX radia pro širokou střední generaci 20-50 let věku*. Hudební složka vysílání měla představovat směs pop-rocku, AC, Mellow AC (soft rock a specifické žánry jako country, western, folk, tramp, šanson), Adult Oriented Rock (podle RCL klasický

³⁴ Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

³⁵ Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (1. 2. 1997 – 31. 1. 1998). Archiv RRTV.

³⁶ <http://www.mms.cz/index.php?webid=2>

³⁷ Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

³⁸ Programová koncepce RCL z roku 1991. Tato koncepce se do značné míry shodovala s projektem úplně první žádosti z roku 1990, kterou stanice podávala ještě jako Radio DJ Liberec a na jejímž základě získala licenci od mezirezortní komise. Obě koncepce viz Archiv RRTV, kompletní programová schémata viz přílohy č. 2 a 3.

náročnější rock, ale i disko), CHR, Oldies, jazzu, blues a některých dalších okrajových žánrů doplněných novinkami. Od samého počátku se rádio profilovalo jako regionální stanice pro Euroregion Nisa, která ve svém zpravodajství hodlala nabízet informace téměř výhradně z tohoto regionu, a to ze všech oblastí společenského života. Regionální charakter vysílání byl dán úzkou spoluprací s místními úřady a dalšími institucemi (ostatně, součástí žádostí o licenci byla řada doporučujících dopisů od politických představitelů regionu a reprezentantů dalších institucí).³⁹ Zároveň se ale označovala za českou stanici a odmítala nadbytečné užívání cizích, většinou anglických, výrazů, neboť nechtěla kopírovat zahraniční stanice *ani obsahově, jazykově, ani stylově*. Dalším pilířem mělo být s odkazem na název stanice živé, kontaktní vysílání zahrnující kontakty hudební, společenské, zpravodajské i regionální.⁴⁰

2.2.2 Přidělení kmitočtu v roce 1993

Součástí licence vydané mezirezortní komisí vlády byl tzv. kmitočtový příslib, což znamenalo, že Radio Contact Liberec vysílalo zpočátku na pouze zapůjčeném kmitočtu s omezeným výkonem. O jeho definitivní přidělení muselo žádat v rámci licenčního řízení v roce 1993.

V projektu, který byl přílohou k žádosti o udělení regionální licence,⁴¹ zástupci stanice tvrdili, že neřešení problematiky definitivního přidělení kmitočtu poškozuje jejich podnikatelskou činnost. Pro přidělení kmitočtu dále argumentovali dlouhodobým návykem Euroregionu Nisa na tuto frekvenci a zbytečnými náklady na případné přeladování.⁴² Rada stanici kmitočtet definitivně přidělila 29. července 1993 s platností do konce roku 1995. Své rozhodnutí zdůvodnila tím, že žadatel má dostačující praxi a poslechovost, stanice má své místo v regionu, vysílá v souladu s právními předpisy a že dočasně zapůjčený kmitočtet neposkytoval provozovateli dostatečné obchodní jistoty.⁴³

Ani definitivní přidělení kmitočtu ale nevyřešilo dlouhodobý problém kolize s Radiem Vox, které vysílalo na pražské frekvenci 101,5 MHz od listopadu 1991 (RCL

³⁹ Tato skutečnost se projevovala poměrně častou účastí politických a dalších představitelů regionu ve vysílání, např. ve formě pravidelných rozhovorů se starosty obcí. Konkrétněji viz programové schéma druhého licenčního období.

⁴⁰ Charakteristika stanice viz Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

⁴¹ Zkušební licence byla prodloužena na základě zákona č. 468/1991 Sb. do 31. prosince 1995. Rada vydala 1. listopadu 1993 osvědčení, které platnost licence RCL do konce roku 1995 potvrdilo.

⁴² Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

vysílá na frekvenci 101,4 MHz). Následkem toho docházelo k omezení výkonu vysílače RCL, na což si liberecká stanice opakovaně stěžovala. Situace zůstala nevyřešena až do roku 1994, kdy byla Voxu přidělena frekvence 95,0 MHz (rádio na ní začalo vysílat 1. března 1994). Navzdory tomu pražská stanice pak po určitou dobu vysílala na obou frekvencích a situace byla definitivně vyřešena až ke konci roku 1994, kdy Vox frekvenci 101,5 MHz opustil.⁴⁴

2.2.3 Programové schéma v prodlouženém prvním licenčním období (leden 1993 – prosinec 1995)⁴⁵

Hlavním cílem programového zaměření RCL bylo oslovovat co nejširší střední generaci z ERN a v co největší míře (min. 90%) zprostředkovávat živé vysílání z oblastí odpovídajících hudebních žánrů, regionálního zpravodajství a reklamy. 60% vysílání tvořila hudební složka s komentářem, 20% zpravodajství a publicistika v maximální míře z ERN a 20% reklama. Poměr české a zahraniční hudební produkce činil 40:60 procentům. Hlavními používanými slogany stanice byly *Den plný hudby*, *Radio Contact Liberec – FM 101,4 – Ano, jste správně naladěni* a *Radio Contact Liberec – FM 101,4 – Rozhlasová stanice pro celý Euroregion*.

Programové schéma, které bylo součástí licenčního projektu z roku 1993, sice obsahovalo rozdělení vysílacího času do bloků a pořadů, ale až na výjimky (např. kontaktní pořad *Studentská party a Show Josepha Kutchery* moderoval rodilý Američan ve výukové konverzační angličtině) nenabízelo žádnou jejich konkrétnější charakteristiku. V programu stanice figurovaly čtyři hitparády – aktuální *Hitparáda RCL – TOP 15*, *S hitparádou kolem světa za 60 minut* (přehled světových hitparád), německá hitparáda a *Tehdejší favoriti* (starší hity). Hudba převládala také ve víkendovém programu, jehož součástí byly mj. i pořady *Písničky na víkend*, *MusicoTerapie RCL* nebo *Jazzové proměny*. Vlastní zpravodajství nabízelo RCL denně od 8 do 18 hodin, zpravodajství BBC se v programu objevovalo třikrát denně. Průběžně byly zařazovány další informace a rubriky jako kurzovní lístek, počasí, stav ovzduší, pracovní příležitosti, hádanky, soutěže, seznamka, vzkazy, inzertní pořad *Prodáváme* –

⁴³ Rozhodnutí o udělení licence a přidělení kmitočtu z 29. července 1993. Archiv RRTV.

⁴⁴ Korespondence zainteresovaných stran a zápis z předběžného slyšení žadatele o rozhlasové vysílání v severních Čechách z 7. prosince 1994. Archiv RRTV.

⁴⁵ Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

kupujeme s RCL apod. Každý den uzavíralo program noční vysílání Hlasu Ameriky.⁴⁶ Podíl přebíraného zpravodajství BBC a Hlasu Ameriky však nadále klesal (viz další podkapitola).

2.2.4 Stav na počátku druhého licenčního období a prodloužení licence

O prodloužení vysílací licence se stanice ucházela v licenčním řízení na podzim 1994. V této době již rádio vysílalo vlastní program 24 hodin denně (od června 1993): 98% tvořila domácí produkce a zbylá 2% reprezentovalo české vysílání BBC a Hlasu Ameriky. Charakter stanice byl i nadále hudebně-informační, hudební složka měla představovat mix písní od šedesátých let do současnosti přijatelný pro širokou cílovou skupinu mezi 20 – 50 lety. Licenční projekt z roku 1994 charakterizoval hudební formát opět jako směs pop-rocku, AC, Mellow-AC, AOR, CHR a Oldies. Hudba tvořila 65% vysílání (z toho 60% zahraniční produkce, 40% česká produkce, podle situace mohl podíl české hudby dosáhnout až 55%), regionální zpravodajství, informace a publicistika 25% a zbylých 10% bylo vyhrazeno reklamám.⁴⁷

Podle licenčního projektu dosáhly celkové výnosy (tj. tržby z výroby a vysílání reklam) k listopadu 1994 cca 6,1% ze státem stanoveného maxima. Cena za vysílání reklamního spotu v délce 30 vteřin se v závislosti na denní době pohybovala v rozmezí od 395 do 675 korun bez DPH, výroba takového spotu pak stála 2 250 – 3 950 korun bez DPH. Projekt pak dále nastiňoval způsob realizace obchodního plánu prostřednictvím obchodního oddělení a jeho externích pracovišť v Jablonci nad Nisou, Turnově, České Lípě a Mladé Boleslavi. Do přístrojů a zařízení pak stanice investovala od roku 1991 celkem 4 882 tisíc korun⁴⁸ a k výrobě původních pořadů své stanice hodlal provozovatel každoročně použít částku v rozmezí mezi osmi a deseti miliony korun.⁴⁹

RRTV vydala stanici licenci na dobu šesti let, tj. s platností do konce roku 2001.⁵⁰

⁴⁶ Kompletní programové schéma viz příloha č. 4.

⁴⁷ Projekt vysílání RCL (příloha k žádosti o licenci z 10. listopadu 1994). Archiv RRTV.

⁴⁸ Tamtéž. Archiv RRTV.

⁴⁹ Žádost o udělení licence z 10. listopadu 1994. Archiv RRTV.

⁵⁰ Rozhodnutí o udělení licence z 20. prosince 1994. Archiv RRTV.

2.2.5 Změny licenčních podmínek

V průběhu druhého licenčního období (1996 – 2001) se Radio Contact Liberec potýkalo s problémy ohledně plnění licenčních podmínek, zejména v oblasti dodržování podílu mluveného slova ve vysílání. RRTV na porušování licenčních podmínek ze strany RCL opakovaně upozorňovala a vedla z těchto důvodů se stanicí několik správních řízení. Na druhé straně RCL samo podalo několikrát žádost o změnu licenčních podmínek spočívající právě ve snížení podílu mluveného slova.

V prosinci 1997 podala stanice žádost o snížení podílu mluveného slova (počítáno bez reklamy za období jednoho měsíce) a pořadů se zpravodajstvím, publicistikou a informacemi z regionu pokrývaného signálem ze stávajících 20% na 10%. Rada žádost v únoru 1998 zamítla s tím, že vyhověním žádosti by došlo ke ztrátě identity stanice a její nově nabytý hudební charakter by se odlišoval od původního hudebně-informačního, který je daný licenci.⁵¹ Další podobnou žádost z ledna 2000 o snížení podílu mluveného slova a regionálního zpravodajství a publicistiky z 20% na 15% Rada už schválila, protože požadovaná změna byla v souladu s tolerovaným snížením podílu mluveného slova o 25%.⁵²

Programové licenční podmínky RCL se pak měnily ještě jednou, a to v souvislosti s ukončením českého vysílání Hlasu Ameriky. Ředitel stanice ve své žádosti ze září 2000 poukázal na to, že následkem této skutečnosti *nelze technicky přenášet tyto vstupy ve vysílání RCL* a současně požádal i o ukončení vstupů BBC. Odůvodnil to tím, že vysílání obou těchto renomovaných stanic představovalo vítaný přísun nezávislých informací po změně režimu, zatímco nyní jsou již tyto informace veřejnosti dostupné jinak a není tedy třeba je do vysílání zařazovat i nadále. Požadovaná změna také podle něj nepředstavovala zásadní obrat v původním projektu. Zároveň požádal o další snížení podílu mluveného slova a regionálního zpravodajství a publicistiky ze stávajících 15% na 10%.⁵³ Rada schválila žádost stanice o ukončení vstupů Hlasu Ameriky a BBC, druhý požadavek ale zamítla s tím, že by jeho akceptováním došlo ke změně charakteru stanice na převážně hudební. Vedle toho také připomenula předešlé schválení snížení podílu mluveného slova a regionálních informací na 15%.⁵⁴

⁵¹ Rozhodnutí o změně licence z 17. února 1998. Archiv RRTV.

⁵² Návrh usnesení rady z 18. ledna 2000. Archiv RRTV.

⁵³ Žádost o změnu podmínek k licenci Radia Contact Liberec ze 7. září 2000. Archiv RRTV.

2.2.6 Programové schéma v druhém licenčním období (leden 1996 – prosinec 2001)⁵⁵

Programové schéma Radia Contact Liberec nedoznalo ve druhém licenčním období výraznějších změn, oproti prvnímu licenčnímu projektu ale bylo mnohem podrobnější, což umožňovalo komplexnější pohled na podobu vysílání stanice.

Na typické ranní zpravodajsko-servisní vysílání navazoval dopolední blok *Eurokontakty na 101,4 FM – Dopolední mix RCL*, jehož součástí byla mj. *Horká linka RCL*. Šlo o krátký telefonický rozhovor na aktuální téma s některou z osobností veřejného života Euroregionu Nisa, jejichž pořadí bylo zpravidla dané (od pondělí do pátku v pořadí primátor, přednosta, starosta, ředitel určité instituce a zástupce Linky bezpečí). Polední *Denní mozaika RCL* byla převážně hudební, jedenkrát za 14 dní byl její součástí pořad *Svěřte to RCL*, v průběhu kterého odpovídal host na písemné dotazy posluchačů k určitému tématu. Podobně vypadala i odpolední *Ještědská Euroregionála* s rozhovorem *15 minut se ...*, jehož hostem byl vždy starosta nebo přednosta některého z měst v regionu (většinou se jednalo o představitele Liberce nebo Jablonce nad Nisou). Večernímu a nočnímu vysílání dominovala hudba.

Ve víkendovém vysílání převládaly hudební pořady a bloky. V sobotu mohli posluchači naladit mj. *Hitparádu RCL*, *Blahopřání s písničkou* nebo večerní *Musicoterapii*, založenou na hudbě středního proudu, jejíž součástí byla soutěž o ceny s otázkami týkajícími se ERN, inzertní pořad *Kupujeme – prodáváme s RCL* a pořad *Senza pelmel RCL*, který měl posluchače bavit inteligentními senzacemi, kuriozitami, skandály a drby. Nedělní dopoledne sestávalo z bloků tří hudebních žánrů (country a folk, oldies, rock'n'roll), odpolední vysílání se zaměřovalo jak na mladší posluchače (*Junior Mix 101,4*), tak na střední generaci (*Party pro dámy a pány*). Večerní program se až na malé výjimky shodoval se sobotním.

V průběhu celého vysílání stanice zařazovala drobnější rubriky jako *Regionální událost*, *Pozvánka na kulturní akci*, *Kurzovní lístek*, *Hudební hádanka o písničku* nebo *Píseň pro dnešní den*.

Zpravodajské relace Radia Contact nesly název *Zprávy, kontakty, informace*, v programu se objevovaly s výjimkou pozdně večerního a nočního vysílání každou hodinu a jejich délka se pohybovala okolo čtyř minut. Méně zpravodajství nabízela stanice také v ranním víkendovém vysílání. Většinou bylo obsahem relací běžné

⁵⁴ Rozhodnutí o změně licence z 24. října 2000. Archiv RRTV.

zpravodajství a informace o počasí. Některé z relací však byly tematicky zaměřené, šlo např. o kulturní servis, souhrn víkendového sportu, informace o činnosti policie, zdravotnictví, regionální dopravu, školství, regionální zpravodajství z ERN, program regionálních kin nebo burzovní informace.

Jedinou výraznější změnou oproti prvnímu licenčnímu období bylo snížení podílu zpravodajství Hlasu Ameriky a BBC ve vysílání. Posluchači ho mohli naladit již pouze v podobě krátkých relací v ranním a v případě BBC i večerním programu.⁵⁶ Po změně v licenčních podmínkách z roku 2000 ukončilo RCL přejímání programu těchto stanic úplně (viz výše).

2.2.7 Současnost

Podle generálního projektu z roku 1993 bylo základním cílem stanice *propracovat se na úroveň kvalitní, oblíbené regionální rozhlasové stanice ERN s co největší poslouchatelností široké střední generace (...), která by měla všeobecnou vážnost a trvalý, vysoký kredit.*⁵⁷ Při prvním pohledu na současnou situaci lze konstatovat, že se tento záměr podařilo naplnit. Radio Contact Liberec vysílá v regionu dosud, poslední platná licence má vypršet s koncem roku 2015.⁵⁸ Za dobu své existence si stanice vybuodovala v regionu stabilní pozici, podle výsledků Radioprojektu za období druhé poloviny roku 2009 má RCL společně s radiem Fajn North Music vysílajícím v Ústeckém kraji mezi stanicemi v severních Čechách největší podíl na celostátním trhu – 0,7%. V absolutních číslech to představuje 54 tisíc posluchačů včera (Fajn North Music – 68 tisíc).⁵⁹

O to víc překvapí fakt, že v programovém schématu nezaznamenáme až na některé posuny ve vysílacích časech výraznější změny. Všechny bloky nesou stejné názvy jako v devadesátých letech a jejich program je až na výjimky také shodný. Jedinou změnou v licenčních podmínkách bylo další snížení podílu mluveného slova a zpravodajství v červnu 2005, současný stav tak představuje 15% mluveného slova,

⁵⁵ Projekt vysílání RCL (příloha k žádosti o udělení licence z 10. listopadu 1994). Archiv RRTV.

⁵⁶ Kompletní programové schéma viz příloha č. 5.

⁵⁷ Generální projekt RCL (příloha k žádosti o udělení licence k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 8. března 1993). Archiv RRTV.

⁵⁸ Viz současné licenční podmínky RCL: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/15428.pdf> [cit. 2010-05-14].

⁵⁹ Pro srovnání - největší podíl na celostátním trhu mají ze soukromých regionálních stanic středočeské Radio Blaník (7,2%), severomoravské Radio Čas (3,0%) a Country Radio (2,3%) vysílající v Praze a středních Čechách. Poslechovost včera pak činí 521 tisíc pro Radio Blaník, 233 tisíc pro Radio Čas a 205 tisíc pro Country Radio. Viz <http://www.apsv.cz/data/vsichni%201.7.%20-%202017.12.2009.pdf> [cit. 2010-05-14].

z toho 7% činí zpravodajství.⁶⁰ Dalším pozoruhodným faktem je skutečnost, že stanice dosud nemá vlastní internetové stránky⁶¹ a reklamní slogany jsou i po téměř dvaceti letech vysílání stále tytéž.

2.3 Radio Euro K

2.3.1 Vznik stanice

U zrodu Radia Euro K, druhé soukromé rozhlasové stanice v Libereckém kraji, stál Miroslav Kos, který předtím společně s Janem Požickým založil a získal licenci pro Radio Contact Liberec a byl společně s Požickým i společníkem firmy Radio Contact Liberec s. r. o., která stanici provozovala. Po roztržce mezi společníky byl Kos ze společnosti vyloučen a následně podal vlastní žádost o udělení licence k provozování soukromé rozhlasové stanice.

V první žádosti z března 1992 Kos tvrdil, že vzhledem k neshodě mezi oprávněnými držiteli licence (ním a Požickým) není RCL schopno plnit svoji funkci a dodržovat podmínky stanovené licenci, a požadoval proto odebrání licence RCL a její převedení na sebe coby původního žadatele o licenci pro RCL. Zároveň požádal o udělení licence pro novou regionální stanici Radio Euro K, jejímž by byl majitelem a jež by převzala závazky RCL.⁶² Žádost doplňovala vedle koncepčního návrhu a ekonomické rozvahy dvě doporučení, od primátora Liberce a přednosty okresu.

Vzhledem k tomu, že licence je ze zákona nepřevoditelná, podal Kos v srpnu 1992 žádost novou, jako uchazeč o licenci s novým projektem Radio Euro K. Stanice měla stejně jako RCL vysílat pro oblast Liberecka a okolí (Euroregionu Nisa) a z programového hlediska mělo jít o hudebně-informační rádio. Předpokládaný časový rozsah vysílání byl 24 hodin denně a z 90% měl být tvořen domácí produkcí. 60% výdajů stanice měly představovat investice do výroby pořadů v tuzemsku. Počátky stanice se zavázala finančně pokrýt firma Sova Liberec, která do zahájení vysílání vložila dva miliony korun, přičemž její jmění činilo k 30. červnu 1992 čtyři miliony korun a roční obrát 47 milionů.⁶³ Držitelem licence měla být firma Radio Euro K s. r. o.,

⁶⁰ Současné licenční podmínky RCL: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/15428.pdf> [cit. 2010-05-14].

⁶¹ Na internetové adrese <http://www.cesky-raj.cz/rcl/> se nachází pouze velmi stručná informace se základním programovým schématem, doména <http://www.rcl.cz/> je úplně prázdná.

⁶² Žádost o změnu nebo přidělení licence pro nestátní soukromou rozhlasovou stanici (dopis z 24. března 1992). Archiv RRTV.

⁶³ Žádost o udělení licence k rozhlasovému vysílání z 6. srpna 1992. Archiv RRTV.

jejímž byl Kos jediným společníkem a jednatelem. Firma byla zapsána do obchodního rejstříku 7. srpna 1992.⁶⁴

Podle finančního rozboru, který byl přílohou žádosti o licenci, byla dvoumilionová investice firmy Sova Liberec rozložena následovně: 1 160 tisíc korun stála vysílací a studiová technika, 200 tisíc úprava prostor pro studia a redakci, 340 tisíc tvořily náklady na první měsíc činnosti + rezerva a 500 tisíc představovaly ostatní náklady.⁶⁵ Podle rozboru postaveného výlučně na příjmech z reklamy (se sazbou 900 korun/minuta) se mělo v průběhu prvních čtyř let zvyšovat procento vysílacího času věnovaného reklamě, a to z 2,5% v prvním roce na 4,0% ve čtvrtém roce vysílání. Z tohoto důvodu se měl podle plánu každoročně zvyšovat také čistý zisk společnosti, z přibližně dvou milionů korun v prvním roce na téměř 4,5 milionu korun ve čtvrtém roce vysílání.⁶⁶

Stanice byla členem APSV.⁶⁷

RRTV udělila stanici licenci k vysílání 8. října 1992.⁶⁸

Projekt provázely po celou dobu jeho existence nejasné poměry ve vlastnické, ekonomické a organizační struktuře, které vyvrcholily v březnu 2004 ukončením vysílání (podrobněji viz další podkapitoly).

2.3.2 Zahájení vysílání a programové schéma v prvním licenčním období (říjen 1992 – říjen 1998)

Radio Euro K zahájilo pravidelné vysílání 15. března 1993 na frekvenci 97,1 MHz z vysílače o výkonu 1kW.⁶⁹

Hudební obsah stanice tvořila hudba padesátých až devadesátých let, informační část byla zaměřena na zpravodajství z Liberecka a Euroregionu Nisa. Tuto skutečnost obsahoval symbolicky i název radia – „euro“ znamenalo euroregion a „k“ odkazovalo na kontakt nebo kanál. 60% vysílacího času pokrývala hudba, 17% tvořily regionální informace, 3% zahraniční a základní celostátní informace a zbylých 20% bylo věnováno reklamě. Podle licenčního projektu tehdejší programové schéma *vychází z potřeb daného regionu (...) a ztotožňují se s ním nejvyšší představitelé jak město Liberec a*

⁶⁴ Výpis z obchodního rejstříku z 22. srpna 1992. Archiv RRTV.

⁶⁵ Součet těchto položek o 200 tisíc korun převyšuje deklarovanou investovanou částku, nicméně projekt tato čísla skutečně s celkovým součtem dvou milionů uvádí.

⁶⁶ Finanční rozbor soukromé hudebně informační rozhlasové stanice Radio Euro K. Archiv RRTV.

⁶⁷ <http://www.strategie.cz/scripts/detail.php?id=8252> [cit. 2010-05-14].

⁶⁸ Dopis RRTV oznamující udělení licence z 9. října 1992. Archiv RRTV.

Jablonec, tak i přednostové těchto okresů. Projekt dále předpokládal spolupráci s dalšími příhraničními stanicemi, např. Radiem Děčín, na společné „noční lince.“⁷⁰

Podstatnou část programového schématu představovaly hudební pořady. Ve vysílání stanice se objevovalo hned několik hitparád, a sice *TOP SRN*, *TOP USA* a *EURO TOP*. Hudebně zaměřený byl také pořad *Power Time*, který dával prostor regionálním souborům a sólistům, nebo víkendový *Country Road*. Hudba převládala i ve večerním a nočním programu, jehož součástí byly kromě každodenní pop-rockové *EURO Show* také víkendové pořady *Classic Jazz Time* nebo *Popclassic*. Průběžně stanice zařazovala regionálně zaměřený zpravodajský servis (doprava, stav ovzduší, počasí, kultura, sport), některé informace nabízelo Radio Euro K vzhledem ke svému zaměření na Euroregion Nisa kromě češtiny také v němčině a polštině (průjezdnost hraničních přechodů, kulturní tipy, možnosti ubytování a další turistické informace). Kontaktní pořady zastupoval odpolední *EURO Servis* (pracovní nabídky a komerční nabídky nepodnikajících posluchačů), večerní *Dobrý večer* s dopisy a živými telefonáty a víkendové písničky na přání. Zpravodajské relace o délce cca čtyř minut byly do vysílání zařazovány každou hodinu a kladly důraz na regionální informace.⁷¹

Na konci prvního licenčního období podala stanice žádost o změnu licenčních podmínek spočívající ve snížení podílu mluveného slova. Reagovala tak na správní řízení, které s ní RRTV kvůli výraznému nedodržení licenčních podmínek v programové oblasti vedla. Podle licence měl být procentuální poměr hudby a mluveného slova 60:40, 17% měly tvořit regionální informace a 20% reklama. Skutečný procentuální poměr mezi hudbou a slovem však byl 80,8:14,7 procenta, regionální informace tvořily pouhých 2,7% a reklama 4,7% vysílacího času.⁷² Stanice žádala o snížení podílu mluveného slova ze stávajících 40% na 20%, přičemž prostor věnovaný regionálním informacím neměl přesáhnout 5%. Tento postup odůvodňovala změnou preferencí posluchačů, která nedovolovala dodržet původní projekt.⁷³ Rada žádost zamítla s tím, že vyhověním žádosti by Radio Euro K ztratilo svou identitu a charakter daný licenci. Kromě toho brala RRTV v úvahu také programovou vyváženost stanic

⁶⁹ Licence k lokálnímu rozhlasovému vysílání z 8. října 1992; Oznámení o zahájení vysílání. Archiv RRTV.

⁷⁰ Celkový koncepční návrh regionální hudební rozhlasové stanice Radio Euro K (příloha k žádosti o licenci). Archiv RRTV.

⁷¹ Kompletní programové schéma viz příloha č. 6.

⁷² Vyjádření k zahájení správního řízení z 2. ledna 1998. Archiv RRTV.

⁷³ Žádost o změnu v podmínkách licence č. 004/92 z 2. ledna 1998. Archiv RRTV.

v oblasti, která by touto změnou byla narušena, neboť by se charakter rádia posunul směrem k hudební stanici, které již byly v regionu zastoupeny.⁷⁴

2.3.3 Problémy ve vedení stanice a soudní spory

V březnu 1993 došlo ke změnám ve struktuře společnosti Radio Euro K s. r. o., která vlastnila vysílací licenci. Dosavadní jediný společník a jednatel firmy Miroslav Kos změnil pohlaví a dále vystupoval pod jménem Miroslava Kosová. Druhou změnou ve společnosti byl vstup Jiřího Pavelky, na kterého byla bezplatně převedena polovina obchodního podílu firmy ve výši 50 tisíc korun a byl zároveň jmenován jediným jednatelem společnosti. Dosavadní jednatelka Miroslava Kosová zůstala pouze společnicí.⁷⁵

Tímto okamžikem začaly mezi oběma společníky spory, doprovázené vzájemným osočováním a trestními oznámeními. Nejasné poměry ve společnosti se promítly i do fungování stanice (viz dále řízení o odebrání licence). Kosová obvinila Pavelku, že ji k převodu podílu donutil vydíráním a pohrůzkami fyzickým násilím. Dále, že nastalé situace využil ve svůj prospěch a neumožňuje jí přístup k financím, a přitom sám nevede evidenci o příjmech a výdajích. Kosová na Pavelku podala trestní oznámení kvůli fyzickému napadení a pomluvě a soudně se domáhala vymazání Pavelky coby jednatelky z obchodního rejstříku a jeho vyloučení ze společnosti kvůli neplnění společenské smlouvy.⁷⁶ Oproti tomu Pavelka tvrdil, že do společnosti vstoupil na žádost Kosové (tehdy ještě Kose), aby firmě finančně pomohl. Podle něj společnost nevedla účetnictví, neplatila za zaměstnance nemocenské a zdravotní pojištění apod. Pavelka Kosovou obvinil, že využívala finanční prostředky firmy ve svůj prospěch, pokusila se stanici zlikvidovat a pošpinit jméno Pavelky i Radia Euro K s. r. o. Proto se Pavelka rozhodl usilovat o ukončení činnosti Kosové ve společnosti, ať už na základě domluvy nebo právní cestou.⁷⁷

Problémy ve společnosti vyvrcholily odnětím licence v říjnu 1993. Důvody pro tento krok byly podle RRTV následující: změny ve společnosti nebyly oznámeny řádně a v zákonem stanovené lhůtě, provozování rozhlasového vysílání jako předmět činnosti

⁷⁴ Rozhodnutí o změně licence z 25. března 1998. Archiv RRTV.

⁷⁵ Zápis o usnesení valné hromady a Smlouva o převodu obchodního podílu z 9. března 1993. Archiv RRTV.

⁷⁶ Dopis M. Kosové z 14. června 1993. Archiv RRTV.

⁷⁷ Dopis J. Pavelky z 28. července 1993. Archiv RRTV.

byl do obchodního rejstříku zapsán po opakované výzvě Úřadu Rady až 7. června 1993 (cca tři měsíce po zahájení vysílání), změny negativně ovlivňovaly fungování stanice (nevedení účetnictví, dočasné přerušování vysílání kvůli neshodám mezi společníky, nekalosoutěžní jednání vůči konkurenčnímu RCL, nedodržování licenčních podmínek, neuchovávání záznamů vysílání), vzájemná nevyjasněnost právního postavení společníků ve společnosti a s tím spojené pochybnosti o právní existenci společnosti, vzájemné zamezování vstupu do budovy a zatajování si informací mezi společníky, neplacení autorských honorářů apod.⁷⁸

Stanice zastupovaná Pavelkou se proti rozhodnutí RRTV odvolala a vzhledem k tomu, že rozhodnutí o odnětí licence nenabývalo právní moci, vysílalo Radio Euro K i nadále.

Krajský soud odvolání vyslyšel, rozhodnutí o odnětí licence zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení správnímu orgánu (RRTV). Rada podle soudu nedodržela postup, který předepisuje správní řád. Důkazní materiál představovala především korespondence a zástupci stanice nedostali možnost, aby se k jejich obsahu před rozhodnutím RRTV vyjádřili. Kromě toho mělo být v rámci řízení podle soudu nařízeno ústní jednání, což se nestalo. Důvody pro odnětí licence uvedené Radou podle soudu nestačí a některé z nich jsou navíc neprokázané (přerušování vysílání, neuchovávání záznamů vysílání, neplacené závazků vůči OSA).⁷⁹

Kromě tohoto řízení probíhal také soudní spor ohledně výmazu Jiřího Pavelky z obchodního rejstříku, který vedla Miroslava Kosová. Navzdory tomu, že valná hromada společnosti Radio Euro K s. r. o. rozhodla o převodu podílu ve společnosti zpět na Kosovou, jejím návratu do pozice jednatelky a tím i zrušení účasti Pavelky ve firmě, Krajský soud v Ústí nad Labem návrh na vymazání Pavelky z obchodního rejstříku zamítl. Kosová se proti tomuto rozhodnutí odvolala a Vrchní soud v Praze výmaz Pavelky potvrdil.⁸⁰ Jeho dovolání pak Nejvyšší soud zamítl s tím, že smlouva o převodu podílu na Pavelku je neplatná, neboť zakladatelská smlouva společnosti převod neumožňovala.⁸¹ RRTV schválila změnu licenčních podmínek spočívající ve změně jednatele z Pavelky zpět na Kosovou v září 1996.⁸²

⁷⁸ Rozhodnutí o odnětí licence z 26. října 1993. Archiv RRTV.

⁷⁹ Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z 28. února 1995. Archiv RRTV.

⁸⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze z 19. února 1996. Archiv RRTV.

⁸¹ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky z 29. července 1997. Archiv RRTV.

⁸² Rozhodnutí o změně licence z 10. září 1996. Archiv RRTV.

2.3.4 Prodloužení licence a další změny v licenčních podmínkách

Vzhledem k tomu, že stávající licence měla vypršet v říjnu 1998, podala Miroslava Kosová jako znovu potvrzená jediná majitelka stanice v říjnu 1997 žádost o její prodloužení o dalších šest let. Žádost Kosová obhajovala tvrzením, že se jí s „vytunelovanou“ stanicí podařilo v poměrně krátké době dosáhnout standardní kvality vysílání a uvedla zvýšení poslechovosti o 100% na 30 tisíc posluchačů.⁸³

Součástí žádosti byl i obchodní plán, podle něhož měly provozní náklady činit 300 tisíc, příjmy z reklam 450 – 500 tisíc a maximální zisk před zdaněním 150 tisíc korun měsíčně. Větší ziskovost podle Kosové nebyla možná, protože v regionu působily dvě další stanice, RCL a Radio Triangl (viz dále), jejichž územní pokrytí bylo vyšší (díky vyššímu výkonu a vyšší kótě).⁸⁴

Rada stanici licenci udělila, ale vzhledem k předchozím problémům v rádiu pouze na nestandardní „zkušební“ dobu tří let do 8. října 2001.⁸⁵

I v tomto licenčním období měla stanice problémy s dodržováním programových licenčních podmínek, což se odrazilo v jejích žádostech o snížení podílu mluveného slova ve vysílání a změnu programového schématu. První žádost spočívající ve snížení podílu mluveného slova ze stávajících 30% na 22,5% RRTV schválila, protože tento pokles odpovídal Radou určené hranici 25% jako maximálnímu možnému snížení.⁸⁶ Druhou žádost, podle které chtěla stanice omezit zpravodajství a zařadit do vysílání další hudební pořad,⁸⁷ Rada zamítla s tím, že schválením navrhovaných změn by stanice ztratila svou identitu a došlo by k nežádoucímu posunu charakteru stanice ve srovnání s licenčními podmínkami.⁸⁸

V srpnu 2000 podalo Euro K žádost o územní rozšíření licence o vysílač Liberec-Javorník (95,5 Mhz/200W). V rámci ní opět upozornilo na znevýhodnění ohledně rozsahu pokrytí vůči RCL a Radiu Trianglu resp. Proglasu (viz další kapitoly) vysílajících z Ještědu (1020 m n. m.). Původní umístění vysílače na kótě Liberec-Nová Ruda (470 m n. m.) umožňovalo podle stanice pokrytí Liberce kvalitním signálem asi z 50%, po přemístění vysílače na vyšší kótu Liberec-Výšina (502 m n. m.) v roce 1999 se pokrytí v Liberci zlepšilo na přibližně 80% a zároveň byl signál šířen i do sousedního

⁸³ Původní dopis k žádosti o licenci z 12. října 1997. Archiv RRTV.

⁸⁴ Obchodní plán viz přílohy k žádosti o licenci z 12. října 1997. Archiv RRTV.

⁸⁵ Rozhodnutí o udělení licence z 25. března 1998. Archiv RRTV.

⁸⁶ Usnesení RRTV z 10. srpna 1999. Archiv RRTV.

⁸⁷ Podrobněji viz Žádost o změnu vysílacího schématu rádia Euro K Liberec z 30. srpna 1999. Archiv RRTV.

⁸⁸ Rozhodnutí o změně licence z 27. října 1999. Archiv RRTV.

Jablonec nad Nisou, jehož celkové pokrytí představovalo cca 45% (z toho 30% byl podle stanice signál kvalitní). Žádost Euro K dále zdůvodňovalo rostoucí konkurencí v oblasti (zahájení vysílání Evropy 2, předpokládaný vstup Impulsu, Kissu a Černé Hory), přičemž přidělení dokrývacího kmitočtu by znamenalo 100% pokrytí Liberce, cca 60% Jablonce nad Nisou a přibližně 50% pokrytí přilehlých spádových oblastí představovaných okresy Semily, Mladá Boleslav a Česká Lípa.⁸⁹

V souvislosti se žádostí o územní rozšíření licence nabídla stanice také nový obchodní plán. Do nákladů se přidělení dokrývače mělo promítnout přibližně 562 tisíc, přičemž roční výdaje by se následkem toho navýšily o 140,5 tisíce korun. Nájemné mělo celkové náklady spojené s provozováním vysílače navýšit na cca 220 tisíc korun ročně. Výnosy z reklam měly vlivem předpokládaného většího okruhu posluchačů stoupnout na 600 tisíc korun ročně. Dodatečné příjmy z rozšíření signálu ve výši cca 380 tisíc korun hodlala stanice věnovat na svůj další rozvoj.⁹⁰ Vedle obchodního plánu bylo součástí žádosti také aktuální vysílací schéma (viz dále).

Rada žádost schválila a přidělila stanici příslušný dokrývací kmitočet na období do 9. října 2001⁹¹, tj. do konce platnosti tehdejší licence, kterou Rada v prosinci 2000 prodloužila o další tři roky, tedy do října 2004.⁹²

2.3.5 Programové schéma v dalších licenčních obdobích (říjen 1998 – říjen 2004)

I v dalším licenčním období se rádio profilovalo jako hudebně-informační stanice pro okresy Liberec a Jablonec nad Nisou a okolí. Poměr hudby a mluveného slova byl 70:30 procentům ve prospěch hudby, která byla výběrem hitů od šedesátých let po současnost. Cílovou skupinou stanice byli podle projektu posluchači na rozhraní mezi mladou a starší generací kolem 30 let. Celkově se rádio charakterizovalo jako Hit Rádio.⁹³

Samotné programové schéma nebylo v licenčním projektu příliš podrobně rozčleněno, což provozovatel odůvodňoval tím, že program byl koncipován *jako pestrý magazín nebo tok hudby, informací a soutěží*. Vysílání v době od 6 do 18 hodin bylo

⁸⁹ Žádost o územní rozšíření licence k rozhlasovému vysílání v lokalitách Liberec, Mladá Boleslav, Jablonec n. Nisou a Česká Lípa z 17. srpna 2000. Archiv RRTV.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Usnesení RRTV z listopadu 2000. Archiv RRTV.

⁹² Rozhodnutí o změně licence z 19. prosince 2000. Archiv RRTV.

rozděleno do velmi obecných magazínů (v podstatě bloků) nazvaných podle příslušné části dne (*Dopolední, Polední a Odpolední magazín*), které měly vedle hudby nabízet informace potřebné pro daný časový úsek např. dopoledne šlo o předpověď počasí či dopravní informace. Pozdně večerní blok *Noční let – DJ Show* se svou atraktivnější neformální podobou zaměřoval na spíše mladší posluchače do 25 let. V programu se i nadále vyskytovaly tři hitparády – *Ká TOP 20* (domácí hitparáda), *Bonton Hit Album* (prodejnost alb) a *Rádiohity* (hitparáda českých rádií) – a několik pořadů zaměřených na regionální problematiku: hodinový diskuzní občasník *Vosí hnízdo*, publicistický „dámský“ týdeník *Drbárna* o zajímavých činnostech v regionu a hodinový týdeník *Dílna* věnovaný regionální hudební scéně. Zpravodajské relace v délce pěti minut se ve vysílání objevovaly každou celou hodinu, ve večerních a nočních hodinách pak každé dvě hodiny. Mezi 9:30 a 17:30 doplňoval zpravodajství každou hodinu velice stručný přehled zahraničních událostí.⁹⁴

Ve snaze o zvýšení poslechovosti došlo v programové oblasti v průběhu let 1999 a 2000 k několika změnám, které se týkaly především celkové image stanice. Změnily se jingly, slogany a propagace radia, což souviselo také se zahájením spolupráce s mediální sítí Media Marketing Services (MMS) na počátku roku 1999. Kromě toho byla přeorganizována formátová hodina, a to tak, aby se mluvené slovo koncentrovalo do větších bloků. Poslechovost se zvýšila ze šesti tisíc na konci roku 1998 na 25 tisíc v první polovině roku 2000.⁹⁵ V dalších letech však poslechovost opět klesla přibližně k sedmi tisícům.⁹⁶

V souvislosti se žádostí o územní rozšíření licence v srpnu 2000 (viz výše) představila stanice také aktuální programové schéma.⁹⁷ Každý den byl rozdělen do šesti čtyřhodinových bloků, o víkendu do pěti bloků s proměnlivou délkou.

Program měl být postaven především na hudbě, jeho součástí byly mj. i tři hitparády (*Hitparáda Euro K, Hitparáda Desítka, Hitparáda Eurochart*) a jednotlivé bloky nesly názvy *Ranní/Dopolední/Odpolední atd. hity nonstop*. Nezbytnou součástí

⁹³ Profil a programové schéma stanice podle: Příloha k žádosti o licenci z 12. října 1997. Archiv RRTV.

⁹⁴ Kompletní programové schéma viz příloha č. 7.

⁹⁵ ČEKAN, Daniel. Euro K v novém kabátě. *RadioTV – co se děje v médiích*. [online]. 21. července 1999 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/euro-k-v-novm-kabt/> a ČEKAN, Daniel. Přeprogramovat rádio? Žádná legrace! *RadioTV – co se děje v médiích*. [online]. 16. června 2000 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/peprogramovat-rdio-dn-legrace/>

⁹⁶ ČEKAN, Daniel. Ráno na rádiu ... Euro K. *RadioTV – co se děje v médiích*. [online]. 25. února 2002 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <http://www.radiotv.cz/p_radio/r_program/rno-na-rdiu-euro-k/>

⁹⁷ Žádost o územní rozšíření licence k rozhlasovému vysílání v lokalitách Liberec, Mladá Boleslav, Jablonec, n. Nisou a Česká Lípa z 17. srpna 2000. Archiv RRTV.

byly také *Písničky na telefon*. Hudební proud doplňovaly pravidelné pořady zpravodajského typu jako *Kulturní tipy*, *Víkendové tipy* či zimní *Sněhový servis* a menší zábavné rubriky jako *Mimino dne*, v rámci kterého posluchači tipovali pohlaví a váhu prvního novorozence v regionu, nebo *Narozeninový dort*, v němž posluchači přáli svým příbuzným k narozeninám, přičemž třetí volající vyhrál narozeninový dort. Hlavní zpravodajskou relaci stanice zařazovala od pondělí do pátku v čase od 5 do 18 hodin vždy pět minut před celou. Kromě ní se ve vysílání čtyřikrát denně objevily také krátké a noční zprávy. Informační servis doplňoval přehled tisku, dopravní zpravodajství a předpověď počasí.⁹⁸

2.3.6 Finanční problémy a vstup nového společníka

Radio Euro K s. r. o. nadále provázely finanční potíže a Krajský soud v Ústí nad Labem poslal společnost v únoru 2000 do konkurzu. Mezi věřiteli navrhujícími konkurz byl i Pavelka, který poukazoval na údajnou smlouvu o prodeji společnosti jeho firmě Page s. r. o.⁹⁹ Odvolací soud rozhodnutí o konkurzu zrušil a mj. poukázal na to, že smlouva o prodeji společnosti Pavelkově firmě je neplatná, neboť ji Pavelka za Radio Euro K s. r. o. podepsal již v době, kdy byl z pozice jednatele odvolán a z obchodního rejstříku vymazán.¹⁰⁰ RRTV zahájila po vyhlášení konkurzu řízení o odnětí licence, ale po zrušení konkurzu odvolacím soudem toto své rozhodnutí revokovala.

Finanční problémy se firma rozhodla řešit vstupem dalšího společníka, společnosti První rozhlasová s. r. o., které připadl obchodní podíl ve výši 35%.¹⁰¹ K dalším změnám došlo v následujícím roce. Kosová nakonec převedla na druhého společníka i zbytek svého dosavadního podílu ve společnosti a První rozhlasová s. r. o. se stala stoprocentním majitelem Radia Euro K s. r. o. Kromě toho valná hromada odvolala Kosovou z pozice jednatelky a na její místo dosadila Martina Černého, jednoho ze společníků První rozhlasové s. r. o.¹⁰²

⁹⁸ Kompletní programové schéma viz příloha č. 8.

⁹⁹ Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem z 9. února 2000. Archiv RRTV.

¹⁰⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze z 31. března 2000. Archiv RRTV.

¹⁰¹ Rozhodnutí RRTV z 30. dubna 2002. Archiv RRTV.

¹⁰² Žádost o udělení souhlasu se změnou některých skutečností uvedených v žádosti o licenci z 20. listopadu 2003. Archiv RRTV.

2.3.7 Konec stanice

Navzdory převedení celé společnosti na První rozhlasovou s. r. o., která chtěla finanční situaci stanice stabilizovat, se rádio zachránit nepodařilo. Na ústním jednání mezi zástupci stanice a RRTV v březnu 2004, které bylo součástí řízení o prodloužení licence, představitelé společnosti přiznali přetrvávající nejasnosti v účetnictví a v závazcích společnosti. Tyto problémy nebylo podle nich možné rozplést, a proto požádali RRTV o zánik licence ukončením vysílání k 12. březnu 2004.¹⁰³ Společnost Radio Euro K s. r. o. byla rozhodnutím První rozhlasové s. r. o. coby jediného společníka zrušena v srpnu 2004 a vstoupila do likvidace.¹⁰⁴

¹⁰³ Protokol z ústního jednání z 9. března 2004. Archiv RRTV.

¹⁰⁴ Obchodní rejstřík.

3 Rozvoj soukromých rozhlasových stanic v Libereckém kraji a jejich proměny po roce 1993

3.1 Charakteristika období

Po provizorním období transformace vysílacího systému, zakončeném přijetím příslušné legislativy a ustavením regulačního orgánu, začal extenzivní rozvoj soukromých rozhlasových stanic. Tento vývoj byl dán uplatňováním zjednodušené liberální teze, podle které měla být pestrost vysílání podmíněná počtem stanic. Počet udělených licencí oproti minulému období výrazně stoupl: zatímco na počátku roku 1993 působilo v regionech 42 a o rok později 59 provozovatelů, v roce 1995 to bylo již 87 a na počátcích dalších dvou let 74 stanic.¹⁰⁵ V roce 1993 byly také soukromým provozovatelům uděleny první celoplošné licence (Radio Alfa a Frekvence 1).

Extenzivní vývoj soukromých rozhlasových stanic podpořil i zákon č. 36/1993 Sb., o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, který přerozdělil vysílací síť právě ve prospěch privátních stanic a na úkor Českého rozhlasu (Moravec 2000: 23). Vysoký počet udělených licencí však způsobil, že všechny soukromé stanice z ekonomického hlediska v podstatě přežívaly, následkem čehož docházelo k propojování provozovatelů do sítí nebo nelegálním převodům licencí prostřednictvím tzv. servisních organizací, do níž kromě provozovatele vstupoval také potenciální kupec či investor (Moravec 2000: 27).

Vrcholem uplatňování zjednodušeného pojetí liberalismu se stala novela zákona o vysílání z roku 1995 (zákon č. 301/1995 Sb.), která byla do značné míry výsledkem lobby soukromých provozovatelů. Předpis zásadně omezil pravomoci RRTV ohledně určování licenčních podmínek. Rada nemohla do licenčních podmínek vepsat žádné jiné nároky než ty, které žadatel sám uvedl v žádosti, ani nemohla udělenou licenci odejmout. Navíc stávající provozovatelé mohli žádat o zrušení licenčních podmínek stanovených Radou a vysílat pouze na základě jimi vybraných podmínek uvedených v žádosti. Rada byla povinna těmto žádostem vyhovět. Z 84 provozovatelů této možnosti využilo 29 (Moravec 2000: 28), ze stanic, které vysílaly v Libereckém kraji šlo o Evropu 2 a Radio Bonton (viz další období).

Rozvoj soukromých rozhlasových stanic v Libereckém kraji podpořil v tomto období vznik dalších dvou místních rádií – Radia Triangl a Radia Crystal.

3.2 Radio Triangl

3.2.1 Vznik stanice

Radio Triangl představovalo ve své době ojedinělý případ programové diferenciaci mezi rozhlasovými stanicemi. Přestože zpočátku podobně jako většina stanic vysílalo ve formátu AC s co nejširší cílovou skupinou, později formát radikálně změnilo a zaměřilo se na taneční hudbu. V éteru však stanice vydržela pouze jedno licenční období.

Žádost o licenci k provozování Radia Triangl podala v květnu 1992 rozhlasová a televizní společnost Triangl s. r. o. se sídlem v Jablonci nad Nisou. Triangl měl být hudebně-informační stanicí zaměřenou na českou část Euroregionu Nisa (okresy Jablonec nad Nisou, Liberec, Česká Lípa, Semily) a jeho cílová skupina byla definována jako *nejširší vrstva obyvatelstva*. Plánovaný podíl hudby a slova byl v poměru 70:30 procentům ve prospěch hudby a ve stejném poměru byl také podíl zahraniční a domácí hudební produkce. Rozsah vysílání měl být 24 hodin denně, pořady domácí produkce měly tvořit 35 – 50% vysílacího času a na jejich výrobu mělo jít 95% výdajů.¹⁰⁶

Společnost Triangl s. r. o. tvořili dva společníci – Stanislav Šetina s bydlištěm v Jablonci nad Nisou a firma Bekra s. r. o. (později Bekra holding s. r. o.) se sídlem v Praze. Jejím ředitelem a společníkem byl Peter Böhm s bydlištěm v německém Mnichově. Základní jmění společnosti činilo 500 tisíc korun, přičemž Šetinův vklad představoval 33% (165 tisíc) a zbytek (67% tj. 335 tisíc) tvořil podíl firmy Bekra s. r. o.¹⁰⁷

Jednatel společnosti byl původně pouze Šetina, který byl zároveň programovým ředitelem stanice. V dubnu 1994 ho ve funkci vystřídal Jiří Hruška a zároveň byla ustavena funkce prokuristy, kterou zastával Peter Böhm. Hrušku později nahradila Ivana Schöffelová a k poslední změně došlo v květnu 1998, kdy se jednatelem stal Milan Porada a změnilo se složení společnosti – Šetinův podíl byl převeden na Danuši Böhm.¹⁰⁸

¹⁰⁵ Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (od března 1993 do ledna 1994) a Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání za období 1. 1. 1999 – 31. 12. 1999), s. 16. Archiv RRTV.

¹⁰⁶ Žádost o udělení licence k rozhlasovému vysílání z 28. srpna 1992 a příloha (projekt) k žádosti o licenci k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 5. května 1992. Archiv RRTV.

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Výpisy z obchodního rejstříku a Rozhodnutí o změně licence z 27. května 1998. Archiv RRTV.

Podle obchodního plánu počítala firma v prvním roce se ztrátou, kterou měla krýt ze svého zisku Böhmová firma Bekra s. r. o., druhý rok mělo být hospodaření vyrovnané a od třetího roku měl projekt končit mírným ziskem se stoupající tendencí.¹⁰⁹

Pokud jde o prodej reklamního času, na regionální úrovni ho zajišťovala reklamní společnost Triangl media s. r. o., dceřinná společnost provozovatele, jejímž jednatelem byl Miroslav Hrnko. Celostátní reklamu obstarávala pražská společnost Media Marketing Services (MMS), neboť v lednu 1996 se stanice stala přidruženým členem její sítě HIT.

Rada stanici udělila licenci 29. července 1993 s platností na dobu šesti let. Kromě výše zmíněných charakteristik byly její součástí mj. také závazky, že podíl zpravodajsko-publicistických pořadů neklesne pod 15% vysílacího času a že 5% z každoročních výdajů na výrobu pořadů bude použito na vysílání vztahující se k Euroregionu Nisa. Rada nadále ocenila mj. předpokládanou výraznou orientaci na ERN se zvláštním zaměřením na otázky ekologie a turistiky v regionu a předpoklad vytvoření regionálního studia v Jablonci nad Nisou jako v dalším přirozeném centru oblasti.¹¹⁰

Radio Triangl zahájilo vysílání 25. května 1994.¹¹¹

3.2.2 Programové schéma¹¹²

Předpokládané programové schéma odpovídalo deklarované profilaci Trianglu coby hudebně-informační stanice pro Euroregion Nisa. Oblasti ERN mělo být věnováno téměř celé všední odpoledne, a to v podobě hodinového pořadu *Život v trojúhelníku* a na něj navazujícího tříhodinového bloku *Ahoj sousedé*. *Život v trojúhelníku* se měl věnovat ekologii, kultuře a podnikání v oblasti a jeho součástí měly být publicistické bloky a telefonáty. *Ahoj sousedé* sestával z krátkých informací a reportáží ze života sousedních států z ERN a zahrnoval i informace z redakcí vybraných německých, polských a českých deníků z regionu. Ranní a dopolední vysílání zahrnovalo vedle hudby i informační servis (zpravodajství, doprava, počasí, přehled tisku apod.), zatímco

¹⁰⁹ Příloha (projekt) k žádosti o licenci k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 5. května 1992. Archiv RRTV.

¹¹⁰ Rozhodnutí o udělení licence a přidělení kmitočtu z 29. července 1993. Archiv RRTV.

¹¹¹ Oznámení vztahující se k dodržování podmínek licence č. 032/92 (dopis z 21. února 1994). Archiv RRTV.

¹¹² Viz Příloha (projekt) k žádosti o licenci k regionálnímu rozhlasovému vysílání z 5. května 1992. Archiv RRTV.

v poledním a večerním programu hudba převažovala. Za zmínku stojí také pořad *Všehochuť o škole*, který sestával z telefonických rozhovorů s kantory, školáky a studenty či noční blok *S námi se neusíná*, jehož součástí byly telefonáty s taxikáři, policií a lidmi z nepřetržitého provozu, kontaktní linka s psychologem, nejnovější meteorologické zprávy z ERN a dopravní informace.¹¹³

S dodržováním programového schématu měl ale Triangl opakovaně značné problémy. Podle výsledků monitoringu z října 1994 tj. pět měsíců po zahájení vysílání Trianglu, činil podíl mluveného slova místo licenčními podmínkami daných 30% pouze přibližně 10% vysílacího času, podobně zprávy a publicistika představovaly jen 4% oproti deklarovaným 15%. Regionální zpravodajství nebylo vysíláno vůbec, stanice informovala pouze o situaci na hraničních přechodech a kulturních akcích v oblasti. V odpoledních a podvečerních hodinách chyběly slíbené kontaktní pořady, reportáže ze sousedních států a publicistické bloky. Z vysílání nebylo patrné, že se jedná o regionální stanici, která se zavázala vysílat informace pro českou část ERN.¹¹⁴ Porušování licenčních podmínek v programové oblasti provázelo stanici po celou dobu její existence,¹¹⁵ a RRTV s ní proto vedla několik správních řízení.

3.2.3 Změna formátu a obchodní spolupráce s Radiem Euro K

V první polovině roku 1996 prodělalo Radio Triangl formátovou proměnu, která představovala zásadní odchýlení se od programových licenčních podmínek. Podle prokuristy Böhma bylo cílem změn přiblížení programu a hudební koncepce i mladším posluchačům tak, aby cílovou skupinu představovali lidé mezi 25 a 50 lety. Formát stanice měl být stále AC s výraznou podporou hitů (subformáty AC current based, AC hot, AC dance), upřednostňovány byly ale dynamičtější skladby doplněné melodickými skladbami a českou produkcí. Součástí přeměny byly také nové kolekce znělek, jinglů, upoutávek a předělů a některé programové změny – nová sekvence zpravodajského servisu vždy sedm minut před celou hodinou, nové pořady a soutěže.¹¹⁶ Na konci

¹¹³ Komplettní programové schéma viz příloha č. 9.

¹¹⁴ Analýza vysílání stanice Radio Triangl ze dne 13. října 1994. Archiv RRTV.

¹¹⁵ Podle výsledků monitoringu z roku 1996 činil podíl mluveného slova stále pouze necelých 10%, zpravodajství a publicistika přibližně 5% a regionální problematika 5% vysílacího času. Stanice navíc nedávala žádný prostor regionálním umělcům, jak se zavázala v licenci. Viz Analýza vysílání stanice Radio Triangl ze dnů 21. a 22. října 1996. Archiv RRTV.

¹¹⁶ Radio Triangl FM 97,9 chce nechat konkurenty daleko za sebou. *Liberecký kraj*. 25. května 1996. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSX19960525010006 cz; Vyjádření Petera Böhma ze srpna 1996. Archiv RRTV.

licenčního období hrálo rádio již vyloženě taneční hudbu, označovanou jako disko¹¹⁷ nebo house.¹¹⁸

Přibližně ve stejné době navázala stanice obchodní spolupráci s Jiřím Pavelkou, jedním z aktérů sporu okolo Radia Euro K, a to v souvislosti s dočasným přerušением vysílání Euro K. Triangl vysílal v tomto období ve večerním a nočním čase program pro posluchače Radia Euro K, došlo k přechodu většiny obchodních zástupců a moderátorů Radia Euro K do Trianglu a převzetí jeho smluvních závazků Trianglem. Radio Triangl mohlo na přechodnou dobu využívat Pavelkovo studio. Podle prokuristy Böhma vycházela spolupráce ze skutečnosti, že obě stanice byly od ledna 1996 členy sítě HIT společnosti MMS.¹¹⁹

3.2.4 Neprodloužení licence a konec vysílání

Před koncem licenčního období podali zástupci stanice žádost o prodloužení licence. Rada se na svém zasedání v lednu 1999 rozhodla žádosti nevyhovět a licenci udělila ekumenickému Radiu Proglas. Rozhodujícím důvodem pro tento postup byl podle tehdejší vedoucí úřadu RRTV Heleny Havlíkové zájem Rady o rozšíření nabídky a usilování o pluralitu vysílání. Podle neoficiálních informací bylo ale důvodem neprodloužení licence nedodržování licenčních podmínek.¹²⁰ Přestože licence vypršela Trianglu 29. července 1999, vysílalo z Ještědu nelegálně až do podzimu 1999, kdy provoz nepovoleného vysílače zastavil Český telekomunikační úřad.¹²¹

3.3 Radio Crystal

3.3.1 Vznik stanice

Radio Crystal bylo první soukromou rozhlasovou stanicí na Českolipsku. Zaměřovalo se na obyvatele okresu Česká Lípa a oblasti ležící na hranicích Českolipska s okresy Mladá Boleslav, Semily, Mělník a Litoměřice. Hudební složku vysílání tvořily

¹¹⁷ STRÁNSKÝ, Jan: Diskotékovou hudbu nahradily v éteru modlitby a publikum je prý spokojeno. *Deník Jablonecka*. 10. srpna 1999, s. 7. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSJ19990810010005 cz.

¹¹⁸ (ak). Proglas bude vysílat od července i pro rockery. *Českolipský deník*. 19. 6. 1999, s. 9. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19990619010024 cz.

¹¹⁹ Vyjádření Petera Böhma ze srpna 1996. Archiv RRTV.

¹²⁰ (ras). Rádio Triangl nahradí v éteru církevní vysílání. *Liberecký kraj*. 21. 1. 1999, s. 5. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSX19990121010017 cz.

¹²¹ Dopis ČTÚ z 25. října 1999. Archiv RRTV.

skladby šedesátých až devadesátých let, dále se v programu objevovaly kulturní, motoristické a ekologické pořady, reportáže z akcí v regionu a místní zpravodajství.¹²² Podíl vlastních pořadů byl minimálně 25% vysílacího času, stejně tak podíl mluveného slova. V rámci hudebního programu neměl klesnout podíl české produkce pod 30%. Zpravodajství a publicistika a regionální pořady pak představovaly alespoň 10% vysílacího času.¹²³

Držitelem licence byla společnost Radio Crystal Česká Lípa s. r. o., která byla založena v listopadu 1994 pod názvem Radio Relax Česká Lípa, v lednu 1995 se ale přejmenovala. Firmu tvořilo šest společníků – Petr Skokan, Jaromír Čapek, Branislav Stromko, Ivo Pecháček, Tomáš Karlík a Petr Tobiška – a podíl každého z nich činil dvacet tisíc korun.¹²⁴

Aktiva společnosti (dlouhodobý majetek) se postupně zvyšovala z přibližně 160 tisíc na konci září 1996 a na více než 3 167 tisíc korun na konci roku 1999. Podle údajů z roku 2000 vyprodukovala společnost během své existence majetek v hodnotě cca sedmi milionů korun. Poměr příjmů z národního a lokálního trhu byl přibližně 50:50 a měsíční náklady nepřevyšovaly 600 tisíc korun. Hospodářský výsledek za rok 1999 pak činil 2 563 tisíc korun. Cena jednoho reklamního spotu v délce 30 sekund se pohybovala v rozmezí od 150 do 750 korun (bez DPH). Cena za výrobu jednoho takového spotu pak činila od 2 200 korun výše podle náročnosti.¹²⁵

RRTV udělila stanici licenci 6. června 1995¹²⁶ na dobu šesti let. Radio Crystal zahájilo vysílání na frekvenci 99,9 MHz 27. ledna 1996.¹²⁷

V roce 1997 se stanice stala členem APSV a reklamní sítě RadioNet, která spolupracovala se zastupitelstvím Regie Radio Music (RRM).¹²⁸

¹²² Hlásí se Radio Crystal. *Týdeník rozhlas*. 11. září – 17. září 1995, č. 38, s. 2.

¹²³ Licence k lokálnímu rozhlasovému vysílání z 11. července 1995. Archiv RRTV.

¹²⁴ Společenská smlouva z 9. listopadu 1994 a Dodatek ke společenské smlouvě z 11. ledna 1995. Archiv RRTV.

¹²⁵ Obchodní plán a způsob financování (příloha k žádosti o licenci z 1. srpna 2000). Archiv RRTV.

¹²⁶ Hlásí se Radio Crystal. *Týdeník rozhlas*. 11. září – 17. září 1995, č. 38, s. 2.

¹²⁷ Radio Crystal spouští novou frekvenci. *Českolipský deník*. 6. března 1998, s. 8. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980306010030 cz.

¹²⁸ MARKGRAFOVÁ, Eva: Vlny Rádia Crystal se šíří i Šluknovským výběžkem. *Českolipský deník*. 16. dubna 1998, s. 8. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980416010018 cz.

3.3.2 Programové schéma¹²⁹

Radio Crystal vysílalo 24 hodin denně a samo sebe charakterizovalo jako *hudebně informační rádio s výraznou zpravodajsko-servisní složkou*. Cílovou skupinu představovali posluchači v rozmezí 25 – 45 let s přesahem pět let. Jak již bylo řečeno výše, hudební složku vysílání tvořily skladby šedesátých až devadesátých let, stanice svůj formát definovala jako Variety Gold. Rádio dávalo prostor i české, slovenské a regionální hudbě.

Ve všední dny začínalo vysílání čtyřhodinovým ranním blokem informací, hudby a aktualit. Denní program sestával z hudebního proudu, zpravodajského a kulturního servisu, kratších (*Kvíz*, *Kalendárium*) i delších pořadů (*Než vyjedete – motoristický magazín*, *Písničky na přání*). V podvečerním a večerním čase se pak v závislosti na konkrétním dnu v týdnu ve vysílání objevoval kontaktní pořad, hitparáda, host, pořad o cestování, populárně-vědecký pořad, *Hudební speciál* či *Humorné povídky*. Víkendy začínaly dvěma ranními bloky informací, hudby a aktualit (v šest a v sedm hodin), dopolední a polední čas pak kromě hudby a zpravodajského či kulturního servisu vyplnily kratší pořady *Tip dne*, *Kalendárium* nebo *Kvíz*. V sobotu odpoledne následovala hitparáda *Českých 10* a pořad *Na téma...*, v neděli sportovní bloky. V podvečer a večer pak stanice nabízela *Písničky na přání*, hitparádu nebo různé zábavné pořady.¹³⁰

3.3.3 Změny licence

V červenci 1997 přidělila Rada Crystalu vykrývací kmitočet na frekvenci 90,4MHz. Vysílač byl umístěn na Jedlové hoře a pokrýval oblast Šluknovského výběžku (Varnsdorf). Stanice z něho spustila vysílání v březnu následujícího roku.¹³¹ Už předtím se stanici podařilo přesunout dosavadní vysílač z města na rozhlednu na Špičáku, kterou firma vlastníci licenci za přibližně pět milionů korun koupila a zrekonstruovala, a zvýšit tak rozsah pokrytí.¹³² V listopadu 1998 pak stanice podala

¹²⁹ Vzhledem k tomu, že jsem neměla k dispozici původní programové schéma stanice z roku 1995, vychází tato podkapitola z údajů, které jsou součástí licence udělené v roce 2000 (pro licenční období 2001 – 2007). Podle vyjádření současného vedení stanice toto programové schéma z původního vychází. Viz licenční podmínky <http://www.rtv.cz/cz/files/lic/15445.pdf> [cit. 2010-05-14].

¹³⁰ Kompletní programové schéma viz příloha č. 10.

¹³¹ MARKGRAFOVÁ, Eva: Vlny Rádía Crystal se šíří i Šluknovským výběžkem. *Českolipský deník*. 16. dubna 1998, s. 8. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980416010018 cz.

¹³² Obchodní plán (příloha k žádosti o licenci z 1. srpna 2000). Archiv RRTV.

žádost o další kmitočet, tentokrát pro oblast Děčína na frekvenci 97,6 MHz. Rada jí vyhověla v červnu 2000.¹³³

V průběhu několika let po udělení licence došlo také k mnoha změnám ve struktuře společnosti. Šlo především o ustavení dozorčí rady a převody podílů společníků. Na počátku druhého licenčního období, tzn. v roce 2002, byly poměry ve společnosti následující: na pozici jednatel figuroval Tomáš Karlík, členy dozorčí rady byli Petr Tobiška, Petr Skokan a Vlastimil Horák. Společníci firmy pak byli již pouze dva – třetinový podíl ve výši 200 tisíc korun vlastnil Karlík a zbytek připadl společnosti Real-Invest CL a. s., v jejímž představenstvu figuroval mezi lety 1996 – 2003 i Vlastimil Horák.¹³⁴

3.3.4 Současnost

Od roku 2005 je stanice členem sítě Hitrádií, konkrétně její severočeské divize Hitradio FM, jejíž základ tvoří tři rádia – Hitradio FM Most, Hitradio FM Labe a právě Hitradio FM Crystal, bývalé Radio Crystal. V Libereckém kraji vysílá Hitradio FM kromě České Lípy také v Liberci a Jablonci nad Nisou. Stanice sama sebe charakterizuje jako rodinné rádio, její cílová skupina posluchačů zůstává stejná, 25 – 45 let. Aktuální licence vyprší v červnu 2015.¹³⁵ Podle výsledků Radioprojektu patří Hitradio FM Crystal mezi stanicemi v severních Čechách k průměru, jeho podíl na celostátním trhu činí 0,4% a poslechovost včera pak 24 tisíc.¹³⁶

Ke změnám došlo také ve vlastnické struktuře provozovatele. Název společnosti se v roce 2000 zkrátil na současný Radio Crystal s. r. o., v roce 2003 zanikla dozorčí rada. Firmu v roce 2005 koupila Stamford Managing a. s., od roku 2007 je jejím jediným vlastníkem Media Bohemia a. s. a základní jmění Radia Crystal s. r. o. činí tři miliony korun. Jednatelkou společnosti pak je Dagmar Svobodová.¹³⁷

¹³³ Rozhodnutí o změně licence z 13. června 2000. Archiv RRTV.

¹³⁴ Obchodní rejstřík.

¹³⁵ Viz současné licenční podmínky <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/15445.pdf>, <http://www.hitradio.cz/> a <http://www.radiocrystal.cz/index.php?lng=CZ&index=0&webid=15> všechny odkazy [cit. 2010-05-14].

¹³⁶ <http://www.apsv.cz/data/vsichni%201.7.%20-%2017.12.2009.pdf> [cit. 2010-05-14].

¹³⁷ Obchodní rejstřík.

4 Stabilizace soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji mezi lety 1997 – 1999

4.1 Charakteristika období

Zatímco minulé období bylo vrcholem extenzivního vývoje soukromého rozhlasového vysílání v České republice, po roce 1997 byla jasně zřetelná snaha toto prostředí stabilizovat, což souviselo s postupným opouštěním přesvědčení, že čím více bude stanic, tím větší bude i programová rozmanitost.

Jak jsem již naznačila v předchozí kapitole, soukromý rozhlasový trh byl přeplněn a provozovatelé reagovali na tuto skutečnost propojováním menších stanic do sítí. Přestože počátky síťování můžeme najít již v předešlém období, naplno se tento trend začal rozvíjet především ve druhé polovině devadesátých let. Lze rozlišit čtyři druhy síťování: v oblasti programu, know-how, obchodní síťování a vlastnické propojování.

Programové síťování spočívá v přebírání programu centrální stanice menšími rádii, které ho doplňují vlastním, regionálně či lokálně zaměřeným vysíláním. Jako první tuto strategii začala uplatňovat Evropa 2 (viz dále).¹³⁸ Propojování v oblasti know-how představuje např. síť Kiss rádií, jejichž centrální stanicí je pražské Kiss 98 fm.¹³⁹ Síť sjednocuje stanice v oblasti propagace a know-how (stejně logo). Kromě toho dochází i k vlastnickému propojení. Nejstarším druhem síťování je obchodní propojování. První obchodní síťování se objevilo již v letech 1992 – 1993, kdy mediální zastupitelství Regie Radio Music (RRM) začalo zastupovat Evropu 2, Frekvenci 1 a Country Radio.¹⁴⁰ V roce 1996 vzniklo sdružení Media Marketing Services (MMS), které zastupovalo celoplošné Radio Alfa a síť regionálních a lokálních rádií pod názvem Hit Radio Network.¹⁴¹ Posledním typem síťování je propojení vlastnické. Jde o nejproblematictější druh síťování, protože s ním souvisí otázky křížení vlastnictví v médiích (Moravec 2000: 41 – 42).

¹³⁸ Evropa 2 v současnosti vysílá v České republice ve 27 lokalitách. Viz <http://www.evropa2.cz/cs/onas/vysilace.shtml> [cit. 2010-05-14].

¹³⁹ Zpočátku navázalo Kiss 98 fm spolupráci s brněnským Radiem Kiss Hády, plzeňským Radiem Kiss ProTon a severomoravským Radiem Kiss Morava. V současnosti do této sítě patří také východomoravské Kiss Publikum, Kiss Jižní Čechy a Kiss Delta (střední, východní a severní Čechy). Viz <http://www.kiss98.cz/> [cit. 2010-05-14].

¹⁴⁰ V současnosti RRM zastupuje Radio Impuls, Evropu 2, Frekvenci 1, Radio Bonton, RockZone 105,9 a Dance Radio. Viz <http://www.rrm.cz/index.php?cmd=page&id=2> [cit. 2010-05-14].

¹⁴¹ MMS má v současnosti největší podíl na trhu, zastupuje 60 regionálních a lokálních rádií viz <http://www.mms.cz/index.php?webid=2#> [cit. 2010-05-14]. Třetím největším mediálním zastupitelstvím

Celkový počet regionálních a lokálních soukromých rozhlasových stanic se oproti minulému období sice snížil na 73 na konci roku 1998 a na 66 o rok později,¹⁴² nicméně z hlediska programové rozmanitosti byla rádia stále dosti uniformní. Určité náznaky rozčleňování bylo možné spatřovat v počínající diferenciaci hudebních programů do formátů či vzniku formátu náboženského vysílání Religious (Radio Proglas) (Moravec 2000: 43).

V Libereckém kraji v tomto období nevznikly žádné nové ryze místní stanice, ale prostřednictvím dokrývacích kmitočtů zde začala svůj program šířit tři další rádia, která už působila v jiných oblastech České republiky – Evropa 2, Radio Bonton a právě výše zmíněné křesťanské Radio Proglas.

4.2 Radio Evropa 2

4.2.1 Vznik stanice a její působení v devadesátých letech

Evropa 2 byla první soukromou rozhlasovou stanicí v České republice. Počátky jejího působení spadají do března 1990, kdy na základě dohody s Československým rozhlasem (viz kapitola 1) začala v Praze a okolí vysílat Europe 2 France svůj původní francouzský program. Po získání licence od vládní mezirezortní komise o rok později začala stanice v červnu 1991 vysílat v češtině nejprve 16 hodin denně, od září téhož roku pak již nepřetržitě.¹⁴³ V říjnu 1991 byla původní zkušební licence na základě zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání přeměna na licenci regulérní s platností do konce roku 1995.

Zpočátku řídila veškeré vysílání Evropy 2 v České republice francouzská společnost Europe Développement, mezinárodní filiálka skupiny Europe 1 Communication, která dodávala hudební program na území Francie. V dubnu 1991, v souvislosti s přípravou českého vysílání, byla založena Evropa 2 s. r. o. Z celkové základního jmění ve výši 1,5 milionu korun (později navýšeno na 24,7 milionu korun) patřil 95% podíl Europe Développement (později Europe Développement International SA a Europe Développement Czech Republic a. s.) a zbylých 5% vlastnila společnost Infinitiv s. r. o. zastoupená Michelelem Fleischmannem, jenž byl také jmenován

po MMS (38,2%) a RRM (31,8%) je podle výsledků Radioprojektu Mediamaster (22,0%), které zastupuje Český rozhlas. Viz <http://www.apsv.cz/data/vsichni%201.7.%20-%2017.12.2009.pdf> [cit. 2010-05-14].

¹⁴² Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady ČR pro rozhlasové a televizní vysílání za období 1. 1. 1999 – 31. 12. 1999, s. 16. Archiv RRTV.

¹⁴³ Příloha (projekt) k žádosti o udělení licence z 7. února 1995. Archiv RRTV.

jednatelům Evropy 2 s. r. o.¹⁴⁴ V březnu 1991 došlo k založení Regie Radio Music (RRM), reklamního zastoupení Evropy 2.

Evropa 2 se od počátku profilovala jako hudební rádio s formátem AOR či EHR (European Hits Radio, subformát CHR), jehož cílovou skupinu tvořili mladí lidé ve věku 18 až 35 let. Hudba byla převážně anglosaské produkce, ale především ve svých začátcích věnovala stanice poměrně velký prostor i domácím interpretům (až 20% hudební složky).¹⁴⁵

Společnost se stala členem APSV.¹⁴⁶

V roce 1996 využila stanice možnosti, kterou nabízela novela zákona o vysílání z roku 1995 (viz výše), a nechala si zrušit téměř všechny licenční podmínky. V platnosti zůstaly pouze programové podmínky určující mj. minimální podíly mluveného slova (10%), zpravodajství, publicistiky, informací a pořadů vztahujících se k území pokrývanému signálem (5%), původního vysílání zaměřeného na specifiku oblasti pokrývané signálem (25%) a pravidelné vysílání znělky stanice; dále také podmínky upravující povinnost oznámit Radě počátek nebo přerušování vysílání.¹⁴⁷

Vedle toho, že byla první soukromou rozhlasovou stanicí v České republice, stala se Evropa 2 také průkopníkem tzv. síťování (sdružování menších stanic do sítí).¹⁴⁸ Evropa 2 začala již v první polovině devadesátých let spolupracovat s lokálními stanicemi především v programové oblasti. Síťování spočívalo v přebírání centrálního programu lokálními stanicemi, které ho pak doplňovaly vlastním programem, hlavně informacemi místního významu. Samy přitom fungovaly jako samostatné právní subjekty s vlastními licencemi.¹⁴⁹

V souvislosti s procesem síťování podal provozovatel žádost o změnu charakteru licence Evropy 2 z lokálního na celoplošný. Zdůvodňoval to tím, že přebíráním programu Evropy 2 lokálními stanicemi se charakter jejího vysílání celoplošnému blíží, a jeho oficiální změna by tak otevřela cestu k vytvoření funkční celoplošné sítě, která by mohla být pro posluchače alternativou k již existujícím celoplošným i dalším regionálním či lokálním stanicím.¹⁵⁰ Rada žádost zamítla s konstatováním, že ji nelze

¹⁴⁴ Obchodní rejstřík.

¹⁴⁵ Příloha (projekt) k žádosti o udělení licence z 7. února 1995. Archiv RRTV.

¹⁴⁶ <http://www.strategie.cz/scripts/detail.php?id=8252> [cit. 2010-05-14].

¹⁴⁷ Rozhodnutí o změně licence z 21. května 1996. Archiv RRTV.

¹⁴⁸ Tento proces se rozvíjel zejména ve druhé polovině devadesátých let (podrobněji viz podkapitola 4.1).

¹⁴⁹ V polovině roku 1997 přebírala program Evropy 2 následující radia: Radio West Plzeň, Radio Duha Vrchlabí, Radio České Budějovice – Evropa 2, Radio Lion, Radio Evropa 2 - Hradec Králové, Radio Diana a Evropa 2 – Radioclub. Viz rodný list žadatele, výpis z 13. listopadu 2000. Archiv RRTV.

¹⁵⁰ Dopis (žádost) M. Fleischmanna z 26. února 1996. Archiv RRTV.

hodnotit jako změnu licence, nýbrž jako případnou žádost o udělení nové licence celoplošné, pro kterou ale v dané době neexistovala plnohodnotná kmitočtová síť. Kromě toho upozornila, že příslušné mimopražské stanice přebírají část programu Evropy 2 na základě smluv v rámci svých vlastních licencí.¹⁵¹

Další pokus o rozšíření své programové sítě podnikla Evropa 2 na přelomu let 1996 a 1997, kdy požádala o povolení k využívání dvou kmitočtů přidělených Frekvenci 1 (v Chomutově a Trutnově), které ale stanice vzhledem k dostatečnému pokrytí v daných lokalitách nevyužívala. Provozovatel rádia Frekvence 1, akciová společnost R. G. Evropa 1, měl stejného majoritního vlastníka jako Evropa 2 (Europe Développement International), a tudíž s případným přerozdělením kmitočtů souhlasil. Rada tento postup zamítla jako bezprecedentní a za jediný možný způsob přerozdělení kmitočtů označila jejich vrácení a následné přidělení jinému provozovateli na základě správního řízení.¹⁵²

Evropa 2 uspěla až s projektem územního rozšíření vysílání v podobě žádosti z února 1996 o přidělení několika dokrývacích kmitočtů. Součástí tohoto projektu byla i žádost o dokrývací kmitočty v Liberci a České Lípě.

4.2.2 Počátek vysílání v Liberci a původní programové schéma

Evropa 2 projevila zájem o libereckou oblast už v roce 1994, tehdejší žádost o vykrývač na frekvenci 88,1 MHz ale Rada zamítla. Žádost z února 1996 o tentýž kmitočet provozovatel zdůvodňoval na jedné straně dostatkem regionálních a lokálních stanic a na straně druhé mizivou slyšitelností spřízněného¹⁵³ Radia Lion v oblasti. Přidělením požadovaného kmitočtu by tak Evropa 2 vykryla část území severních Čech.¹⁵⁴ Současně se žádostí o liberecký kmitočet podala Evropa 2 také žádost o přidělení kmitočtu pro oblast České Lípy na frekvenci 96,9 MHz. Zatímco liberecký kmitočet Rada stanici přidělila, žádost o kmitočet pro Českou Lípou zamítla, neboť ho přidělila jinému žadateli (Radiu Bonton).¹⁵⁵

¹⁵¹ Dopis RRTV z 3. dubna 1996. Archiv RRTV.

¹⁵² Dopis RRTV z 17. dubna 1999. Archiv RRTV.

¹⁵³ Evropa 2 vlastnila v září 1997 35% společnosti Lion Praha s. r. o., provozovatele Radia Lion. Viz Rodný list žadatele (Evropy 2) z 5. dubna 2001. Archiv RRTV.

¹⁵⁴ Změna technických podmínek – dopis (žádost) M. Fleischmanna z 26. února 1996. Archiv RRTV.

¹⁵⁵ Rozhodnutí o změně licence z 6. května 1997. Archiv RRTV.

Evropa 2 vysílala v Liberci ze stanoviště Liberec – Vratislavice na frekvenci 88,1 MHz z vysílače o výkonu 1kW.¹⁵⁶ Její tamní vysílání se zpočátku zcela shodovalo s pražským programem a neobsahovalo žádná lokální odpojení.

Vzhledem k profilaci Evropy 2 byla převážná část jejího programu hudebního charakteru.¹⁵⁷ Hudební proud doplňovaly další speciální pořady – hitparády, koncerty a talk show s hudebními hvězdami. Ve všední dny představovala hlavní pilíř programu *Ranní show*, jíž začala Evropa 2 vysílat jako první stanice v České republice. Zbytek vysílání pak tvořil hudební proud doplněný zpravodajstvím a kratšími programovými prvky servisního typu jako byly např. dopravní informace *Jak se vám jede*, přehled televizního programu nebo pořad *Nové desky*. Večerní program pak vyplnil pořad věnovaný taneční hudbě *Večerní prodloužená* a noční speciál *Sex je náš tvář v tvář*. Hlavní programové dominanty víkendu představovaly dva dopolední pořady – sobotní hitparáda *American Top 40* a nedělní talk show *Hvězdy na Evropě 2*. Po celý týden se pak ve vysílání objevovaly *Společenské kroniky*, a to pokaždé s jiným moderátorem, a krátký satirický pořad *Jedová chýše*. Součástí zpravodajství byly vedle běžných přehledů zpráv také přímé vstupy z aktuálního dění.¹⁵⁸

4.2.3 Změny programového schématu na základě lokálního odpojování

V srpnu 1998 podala stanice žádost o změnu vysílání na dokrývačích spočívající v nahrazení části programu vysíláním Radia Lion. Dosavadní přebírání pražského programu na místních dokrývačích včetně libereckého totiž znamenalo, že rádio vysílalo pro posluchače v regionech nejen stejný hudební program, ale i identické tzn. pražsky zaměřené informace včetně dopravního zpravodajství a kulturních pozvánek. Provozovatel proto chtěl pražský program v čase lokálních odpojení nahradit informacemi a publicistickými pořady vysílanými na regionálně bližším Radiu Lion (vysílalo ve středních Čechách). K odpojování mělo docházet v čase od šesti do 23 hodin. Jednalo se buď o krátká odpojení v trvání přibližně šesti až sedmi minut v průběhu každé hodiny, nebo dlouhá odpojení, která měla nastat ve všední dny od 13 do 14 hodin a večer mezi 20. a 23. hodinou, v sobotu mezi 10. a 11. hodinou dopoledne

¹⁵⁶ Kmitočtový příděl (příloha k licenci) z 6. května 1997. Archiv RRTV.

¹⁵⁷ Příloha (projekt) k žádosti o udělení licence z 7. února 1995. Archiv RRTV.

¹⁵⁸ Kompletní programové schéma viz příloha č. 11.

a v neděli taktéž od 10 do 11 hodin a večer mezi 20. a 23. hodinou.¹⁵⁹ Rada požadované změny zamítla s tím, že liberecký kmitočet (a další kmitočty obsažené v žádosti) byl provozovateli udělen jako dokrývací a musí na něm vysílat stejný program, jaký je šířen na původním tzn. pražském kmitočtu. Navíc se požadované změny týkaly stanice Lion, takže RRTV by rozhodovala o jiném subjektu než jaký byl účastníkem řízení.¹⁶⁰

Další téměř identickou žádost podala Evropa 2 v říjnu 1998. Stanice chtěla opět nahradit program dokrývačů v čase lokálních oken vysíláním Radia Lion, navíc ale žádala o změnu názvu Radia Lion na Radio Evropa 2. Vysílání přejmenovaného Radia Lion pak mělo představovat cca pět hodin a 15 minut denně, zbytek tzn. asi 18 hodin a 45 minut měl tvořit pražský program Evropy 2. Rada žádost zamítla ze stejných jako důvodů jako žádost předchozí – na dokrývacích kmitočtech nelze vysílat program odlišný od původní licence, jejíž jsou součástí.¹⁶¹ Neprošla ani změna názvu Radia Lion. Nový název by podle RRTV neumožnil dostatečnou identifikaci stanice a ta by byla zaměnitelná s jiným rádiem.¹⁶²

Problém lokálních oken na libereckém dokrývači se podařilo vyřešit až žádostí z dubna 1999, v níž stanice žádala o zařazení lokálních vstupů a reklamy do vysílání. Zpočátku se mělo jednat o časy mezi šestou a devátou hodinou ranní a 15. a 18. hodinou odpolední, ve kterých dosud vysílala pražské zpravodajství a reklamu. Celkový čas věnovaný lokálnímu programu měl v prvním období od léta 1999 tvořit asi 40 minut.¹⁶³ Rada žádost schválila v červnu 1999.

Další změny v lokálním odpojování na libereckém kmitočtu navrhla Evropa 2 v červenci 1999. Zprv se jednalo o dočasnou změnu pro vysílání ve dnech 29. září – 30. prosince 1999 z důvodu zařazení publicistického pořadu rozhlasové stanice BBC Millennium Countdown. Součástí této změny byla jak krátká odpojení v průběhu denního vysílání od šesti do 19 hodin (kromě pátečních časů mezi 18. a 19. hodinou a sobotních časů mezi 15. a 17. hodinou, kdy stanice vysílala hitparádu), tak odpojení dlouhá ve večerních časech (pondělí, pátek, neděle 19 – 23 hodin, sobota 19 – 20 hodin, úterý, středa, čtvrtek 19 – 20 a 21 – 23 hodin). Druhým požadovaným krokem byla změna trvalá, kterou stanice hodlala uskutečnit od 31. prosince 1999. Navrhované

¹⁵⁹ Oznámení změny způsobu dodávání programu Evropy 2 a žádost o souhlas se změnami ve vysílání na dokrývacích kmitočtech z 21. srpna 1998. Archiv RRTV.

¹⁶⁰ Rozhodnutí RRTV z 29. září 1998. Archiv RRTV.

¹⁶¹ Rozhodnutí RRTV z 19. ledna 1999. Archiv RRTV.

¹⁶² Usnesení RRTV z 19. ledna 1999. Archiv RRTV.

¹⁶³ Žádost o odsouhlasení způsobu provozování kmitočtu 88,1 MHz Liberec – Vratislavice z 16. dubna 1999. Archiv RRTV.

změny v krátkých odpojeních se shodovaly se schématem pro předchozí dočasnou změnu, dlouhá večerní odpojení pak měla nastat v pondělí, úterý, středu, čtvrtek a neděli mezi 19. a 23. hodinou, v pátek od 20 do 23 hodin a v sobotu mezi 19. a 20. hodinou.¹⁶⁴ Podle tohoto schématu mělo lokální odpojení tvořit od pondělí do čtvrtka a v neděli cca pět hodin a 15 minut, v pátek čtyři hodiny a deset minut a v sobotu dvě hodiny.¹⁶⁵ Rada změny schválila v září 1999.

4.2.4 Změna stanoviště vysílače

V září 1999 podala Evropa 2 žádost o změnu stanoviště svého vysílače v Liberci z Vratislavic na kótu Ještěd 2. Důvodem bylo podle stanice nedostatečné pokrytí oblasti Liberce a blízkého okolí. Do doby ukončení správního řízení žádal provozovatel o povolení zkušebního vysílání z Ještědu.¹⁶⁶ Stanice ale začala z Ještědu vysílat bez povolení již 1. září 1999, což RRTV označila za nelegální a žádost zamítla.¹⁶⁷ Evropa 2 následně podala žádost znovu a v lednu 2000 Rada rozhodla o zahájení tříměsíčního zkušebního vysílání (ověření kompatibility s kmitočty Praha – město 88,2 Mhz a Ústí nad Labem – Nakléřov 88,0 Mhz).¹⁶⁸ Definitivně Rada změnu stanoviště schválila v dubnu 2000.

4.2.5 Současnost

Evropa 2 vysílá na liberecké frekvenci 88,1 MHz dosud, aktuální licence pozbude platnosti s koncem roku 2015. Všechny žádosti o další kmitočty pro Liberec nebo Českou Lípu RRTV zamítla. Podle výsledků Radioprojektů z druhé poloviny roku 2009 je mezi celoplošnými stanicemi¹⁶⁹ s podílem na trhu 9,2% třetí za Impulsem (12,1%) a Frekvencí 1 (9,9%). V absolutních číslech to představuje 965 tisíc posluchačů včera (Impuls – 1 031 tisíc, Frekvence 1 – 881 tisíc).¹⁷⁰

¹⁶⁴ Žádost o změnu vysílacího schématu stanice z 23. července 1999. Archiv RRTV.

¹⁶⁵ Usnesení RRTV z 14. září 1999. Archiv RRTV.

¹⁶⁶ Žádost o povolení změny stanoviště vysílače z 8. září 1999. Archiv RRTV.

¹⁶⁷ Upozornění na porušení zákona se stanovením lhůty k nápravě z 9. listopadu 1999. Archiv RRTV.

¹⁶⁸ Usnesení RRTV z 11. ledna 2000. Archiv RRTV.

¹⁶⁹ Přestože Evropa 2 oficiálně celoplošnou stanicí není, v průzkumu Radioprojektů je tak prezentována; její kmitočtovou síť tvoří 27 vysílačů po celé ČR viz <http://www.evropa2.cz/cs/o-nas/vysilace.shtml> [cit. 2010-05-14].

¹⁷⁰ <http://www.apsv.cz/data/vsichni%201.7.%20-%2017.12.2009.pdf> [cit. 2010-05-14].

Stanice se podle současných licenčních podmínek profiluje jako hudební rádio s formátem Hot AC. Cílová skupina byla snížena na 12 – 30 let a podíl domácí tvorby na 10% celkového hudebního vysílání. Programové schéma nadále tvoří přebíraný pražský program a lokální odpojovaná okna. V krátkých lokálních oknech v čase od šesti do 18 hodin vysílá stanice reklamní spoty, autopromotion, dopravní zpravodajství a předpověď počasí, lokální informace a soutěže, nacionální zpravodajství a informace s reportážemi ze záznamu nebo živě a nacionální soutěže. Dlouhá lokální okna sestávají z hudebního proudu, soutěží a speciálních operací. Představují prostor pro zvýšenou komunikaci s posluchači. Provozovatel chtěl změnit režim odpojování tak, aby se lokální okna objevovala ve vysílání bez časového a rozsahového určení, což ale RRTV zamítla.¹⁷¹ Podíl mluveného slova se naposledy změnil v roce 2000, kdy Rada schválila jeho snížení z 10% na 7,5%.¹⁷²

Společníky Evropy 2 s. r. o. jsou v současnosti Infinitiv s. r. o. (99,8%) a bývalá Europe Développement Czech Republic, a. s., nyní Lagardere Active ČR, a. s. (0,2%), jejímž jediným akcionářem je opět Infinitiv s. r. o. a předsedou představenstva Michel Fleischmann. Jediným vlastníkem Infinitivu s. r. o. je pak Lagardere Active Radio International SA, mateřská společnost Lagardere Active ČR, a. s. Základní jmění Evropy 2 s. r. o. nyní činí 36,7 milionu korun a jejími jednateli jsou Michel Fleischmann a Miroslav Hrnko.¹⁷³

4.3 Radio Bonton

4.3.1 Vznik stanice a její působení v první polovině devadesátých let

Radio Bonton se stalo první českou soukromou stanicí u nás, začalo vysílat v říjnu 1991 v Praze. Držitelem licence byla společnost Bonton a. s., vysílání ale provozovala její divize Radio Bonton. V roce 1993 došlo k přeměně Bontonu a. s. na holdingovou společnost a divize Radio Bonton na samostatnou Radio Bonton a. s., jejímž jediným vlastníkem byl opět Bonton a. s. V licenčním řízení v roce 1994 tak jako žadatel o licenci vystupovala namísto původního držitele licence, koncernu Bonton a. s., již dceřinná společnost Radio Bonton a. s. samostatně.

¹⁷¹ Viz současné licenční podmínky: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/7966.pdf> [cit. 2010-05-14].

¹⁷² Rozhodnutí o změně licence z 7. listopadu 2000. Archiv RRTV.

¹⁷³ Obchodní rejstřík.

Zakladatelem holdingu a předsedou představenstva obou společností byl Martin Kratochvíl. Základní jmění mateřské Bonton a. s. činilo deset milionů korun rozdělených na tisíc akcií na jméno o nominální hodnotě deset tisíc korun. Jejimi největšími akcionáři byli na konci roku 1994 Kratochvíl (17,4%) a Michael Kocáb (17%). Jmění dalších 60 akcionářů se pohybovalo mezi 7,5% a 0,2% podílem.¹⁷⁴

Stanice vysílala nepřetržitě a od počátku vysílání se profilovala jako formát Hit Radia. Preferovala především novinky z amerických, evropských i tuzemských hitparád, na základě exkluzivních kontraktů nabízela zahraniční hudební programy (programové schéma viz dále), ve vysílání se objevovala řada soutěží, živé vstupy, minimum mluveného slova, celkový projev byl dynamický a založený na udržování blízkého kontaktu s posluchači. Tento formát byl atraktivní zejména pro mladší posluchače, stanice se stala nejpopulárnějším rádiem mezi lidmi od 14 do 19 let, 80% jejích posluchačů pak tvořili lidé mezi 14 – 39 lety.¹⁷⁵ 75% vysílacího času bylo věnováno hudbě, 15% zpravodajství a publicistice a po 5% soutěžím a reklamě. 50% vysílání pak měly tvořit pořady domácí produkce a na výrobu původních pořadů své stanice slibovala společnost každoročně investovat přibližně osm milionů korun.¹⁷⁶

Zisk stanice se v prvních čtyřech letech existence (1991 – 1994) pohyboval mezi 253 900 a 5 348 500 korunami. Celkový zisk za toto období pak činil 13 660 800 korun. Mateřská společnost Bonton a. s. podporovala Radio Bonton a. s. pouze v počátku investicí ve výši 7,5 milionu korun, poté jen v případě velkých promo akcí nebo v období sezónního poklesu tržeb. Radio Bonton a. s. také v tomto období nikdy nečerpala žádný úvěr.¹⁷⁷ Disponibilní zisk v dalších letech se měl podle obchodního plánu postupně zvyšovat z předpokládaných 1 932 tisíc v roce 1995 na 3 631 tisíc korun v roce 2000. Příjmy představovala téměř výhradně reklama, nejvyšší položku na straně výdajů pak tvořily mzdy. Stanice nebyla zpočátku členem žádné mediální sítě a na reklamním trhu se pohybovala samostatně.¹⁷⁸ Později ale vstoupila do MMS¹⁷⁹ a v současnosti ji zastupuje RRM.¹⁸⁰

Společnost se stala členem APSV.¹⁸¹

¹⁷⁴ Žádost o udělení licence z 2. února 1995 (projekt). Archiv RRTV.

¹⁷⁵ Doplnění žádosti o udělení licence z 6. března 1995. Archiv RRTV.

¹⁷⁶ Žádost o udělení licence z 2. února 1995. Archiv RRTV.

¹⁷⁷ Tamtéž.

¹⁷⁸ Tamtéž.

¹⁷⁹ Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (1. 2. 1997 – 31. 1. 1998). Archiv RRTV.

¹⁸⁰ <http://www.rrm.cz/index.php?cmd=page&id=2> [cit. 2010-05-14].

¹⁸¹ <http://www.strategie.cz/scripts/detail.php?id=8252> [cit. 2010-05-14].

Rada přidělila společnosti Radio Bonton a. s. novou licenci pro pražské vysílání (frekvence 99,7 MHz) v dubnu 1995 s dobou trvání do konce roku 2001.¹⁸²

4.3.2 Změny licenčních podmínek

V roce 1996 využila stanice možnosti, kterou nabízela novela zákona o vysílání z roku 1995 (viz výše), a nechala si zrušit téměř všechny licenční podmínky. V platnosti zůstaly pouze programové podmínky určující mj. minimální podíl podíl mluveného slova (15%), zpravodajství a publicistiky (5%), vlastních pořadů držitele licence (25%), vytvoření prostoru pro regionální kulturu a zpravodajství a pravidelné vysílání znělky stanice; dále také podmínky upravující povinnost oznámit RRTV počátek nebo přerušování vysílání.¹⁸³ V následujícím roce vedla nicméně RRTV s provozovatelem správním řízením právě kvůli nedodržování programových licenčních podmínek. Stanice na tuto skutečnost zareagovala změnami ve vysílacím schématu, které měly nedostatky napravit, nicméně podle analýzy Rady ani toto schéma licenčním podmínkám neodpovídalo: podíl mluveného slova představoval cca 4,5% vysílacího času oproti stanoveným 15%, nedostatečný prostor byl věnován také slibovaným diskuzním, informačním (namísto deklarovaných 5% vysílacího času tvořily pouze 2,5% zprávy a 0,7% servisní informace) a regionálně zaměřeným pořadům.¹⁸⁴

Ve stejném roce došlo ke změnám ve vlastnické struktuře Radio Bonton a. s., když poloviční podíl ve společnosti odkoupil americký koncern Clear Channel Communications. Zároveň bylo navýšeno základní jmění společnosti z původního milionu na 12 milionů.¹⁸⁵

4.3.3 Počátek vysílání v České Lípě a programové schéma

Zájem o dokrývací kmitočet pro oblast České Lípy projevila Radio Bonton a. s. poprvé v říjnu 1995. Rada ale žádost o jeho přidělení zamítla s tím, že požadovaný kmitočet (96,9 MHz) je pro vysílání nevhodný, protože existuje možnost vzájemného rušení s pardubickým kmitočtem 96,9 Mhz.¹⁸⁶ Provozovatel se rozhodl bránit soudně, řízení ale bylo na jeho žádost zastaveno poté, co mu RRTV povolila pro požadovaný

¹⁸² Rozhodnutí o udělení licence z 18. dubna 1995. Archiv RRTV.

¹⁸³ Rozhodnutí o změně licence z 21. května 1996. Archiv RRTV.

¹⁸⁴ Vyjádření RRTV z 22. října 1997. Archiv RRTV.

¹⁸⁵ Usnesení RRTV z 10. března 1998. Archiv RRTV.

¹⁸⁶ Rozhodnutí o změně licence z 27. února 1996. Archiv RRTV.

kmitočty zkušební vysílání, které rádio zahájilo 16. července 1996.¹⁸⁷ V červnu 1996 podala stanice dvě žádosti o přidělení celkem 13 dokrývacích kmitočtů včetně českolipského. Rada provozovateli přidělila kmitočty pro Českou Lípou (96,9 MHz/300 W), Mladou Boleslav a Benešov,¹⁸⁸ ostatní žádosti z různých důvodů zamítla. Radio Bonton začalo v České Lípě vysílat 25. června 1998.¹⁸⁹

Jeho tamější programové schéma¹⁹⁰ se zcela shodovalo s pražským vysíláním. Vzhledem k formátu stanice v něm převažovaly hudební pořady. Rádio vysílalo tři hitparády – anglickou *London Calling*, evropskou *European Top 40* a moderátorskou *Malibu Dance Chart*. Dále se ve vysílání objevovaly profilové hudební pořady (*News*, *Oldies*, *Dance Party* a *Rock Party*), z nichž každý byl zaměřený na jiný styl hudby z hlediska žánru či stáří skladeb. Posledním typem pořadů, které měla stanice nabízet, byly kontaktní a informační pořady, mezi něž patřil *Křížový výslech* (diskuzní pořad s osobnostmi politického, společenského a sportovního života), *Business Party* (kontaktní pořad pro podnikatele), *Videosmeč* informující o novinkách ze světa videa, inzertní pořad *Bazar* a na vztahy zaměřený pořad *NEI Report*. Zpravodajské relace vysílala stanice od pondělí do pátku, v ranních hodinách každých 30 minut, v průběhu dne až do 18 hodin pak každých 60 minut.¹⁹¹

4.3.4 Žádost o kmitočty v Liberci

O přidělení dokrývacího kmitočtu pro Liberec se Radio Bonton ucházelo poprvé již v první polovině devadesátých let. Tuto žádost RRTV zamítla, stejně jako další pokus o získání libereckého kmitočtu, který byl součástí hromadné žádosti z června 1996 (viz výše). V žádosti z roku 1997 stanice slíbila, že v případě získání kmitočtu by do dvou let vysílala v Liberci částečně samostatný program, a to v podobě dvou tříhodinových regionálních bloků denně.¹⁹² Rada zamítla i tuto žádost a požadovaný kmitočty (97,1 MHz) přidělila jinému žadateli (stanici Radio Euro K, která na něm do té doby vysílala).¹⁹³

¹⁸⁷ Oznámení o zahájení zkušebního vysílání z 18. července 1996. Archiv RRTV.

¹⁸⁸ Rozhodnutí o změně licence z 6. května 1997.

¹⁸⁹ (rok). Rádio Bonton na 96,9 FM. . *Českolipský deník*. 27. června 1998, s. 7. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980627010008 cz.

¹⁹⁰ Viz Žádost o udělení licence z 2. února 1995 (projekt). Archiv RRTV.

¹⁹¹ Kompletní programové schéma viz příloha č. 12.

¹⁹² Protokoly z předběžného (3. března 1998) a veřejného (4. března 1998) slyšení. Archiv RRTV.

¹⁹³ Rozhodnutí RRTV z 25. března 1998. Archiv RRTV.

4.3.5 Současnost

Radio Bonton vysílá v České Lípě na frekvenci 96,9 MHz dosud,¹⁹⁴ platnost aktuální licence vyprší na konci roku 2015. Radioprojekt neuvádí data stanice pro severní Čechy, v Praze a středních Čechách činí poslechovost 42 tisíc posluchačů včera a podíl na trhu v celostátním měřítku 0,3%.¹⁹⁵

Stanice stále vysílá ve formátu Hit Radio (CHR) a její cílovou skupinou jsou lidé mezi 18 a 30 lety. Podle současných licenčních podmínek tvoří minimálně 7,5 – 8% vysílacího času mluvené slovo, nejméně 3,5% zpravodajské pořady (klasické zprávy a zprávy ze světa showbusinessu) a 70% hudba posledních deseti let.¹⁹⁶

Od konce devadesátých let prošel držitel licence, akciová společnost Radio Bonton, několika změnami. V roce 2002 do společnosti vstoupil nový investor, italská firma Elemedia S. p. A., který stanici přejmenoval na Bonton Radio DeeJay, později pouze RadioDeeJay. Ke svému původnímu názvu se rádio vrátilo po převzetí společností Lagardere Active Radio International na přelomu let 2005 a 2006. Francouzská skupina je dosud jediným vlastníkem Radia Bonton a. s., v čele představenstva akciové společnosti stojí Michel Fleischmann.¹⁹⁷

4.4 Radio Proglas

4.4.1 Vznik stanice

Křesťanské Radio Proglas žádalo o licenci k vysílání od roku 1991 již několikrát, částečně ale uspělo až se žádostí z prosince 1994, ve které se ucházelo o vysílače Brno-Hády a Hostýn.¹⁹⁸ Rada provozovateli udělila licenci k vysílání pro Bystřici pod Hostýnem v únoru 1995 s platností do 6. června 2001.¹⁹⁹

Formát náboženského vysílání Religious, který si Proglas osvojil, byl jedním z prvních menšinových formátů, jež se u nás objevily. Přestože podle kvalifikace rozhlasových formátů patří Religious mezi formáty mluveného slova, Radio Proglas vysílá vedle mluveného slova také hudbu. Podle licenčních podmínek z roku 1995 neměl podíl mluveného slova klesnout v prvním roce vysílání pod 10%, v dalších letech

¹⁹⁴ Kromě České Lípy vysílá i nadále v Praze, Mladé Boleslavi a Benešově.

¹⁹⁵ <http://www.apsv.cz/data/vsichni%201.7.%20-%2017.12.2009.pdf> [cit. 2010-05-14].

¹⁹⁶ Současné licenční podmínky viz <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/15210.pdf> [cit. 2010-05-14].

¹⁹⁷ Obchodní rejstřík a současné licenční podmínky.

¹⁹⁸ Žádost o udělení licence z 22. prosince 1994. Archiv RRTV.

¹⁹⁹ Rozhodnutí o udělení licence z 16. února 1995. Archiv RRTV.

pak pod 25%.²⁰⁰ Stejným způsobem byl stanoven podíl vlastních pořadů držitele licence.²⁰¹ Rozsah vysílání měl být v prvním roce vysílání 18 hodin, v dalších letech 20 hodin denně.²⁰² Základní specifikace programu pak zněla: *rozhlásová stanice rodinného typu založená na tradičních křesťanských hodnotách*.²⁰³ Sama stanice charakterizovala svůj profil jako *určený pro informovanou kulturní rodinu*, což se odrazilo i v předpokládané cílové skupině, která zahrnovala rodinu, lidi s různým náboženským vyznáním i lidi bezkonfesijní, orientované na kulturu. Jejimi hlavními tematickými okruhy byly literatura a umění, hudba, pořady pro děti a mládež a oblast nazvaná *člověk mezi lidmi*, která se měla věnovat problematice všedního života (volná pracovní místa, zdraví, praktické rady), životní orientace (dialogy, diskuse, filozofické názory) a náboženství. Vysílání mělo doplňovat zpravodajství částečně přebírané z rádia Svobodná Evropa a Radia Vaticana.²⁰⁴

4.4.2 Způsob organizace a financování

Kromě formátu představuje Proglas výjimečný případ mezi českými soukromými rozhlasovými stanicemi také způsobem organizace a financování.

Klíčovou organizací pro fungování stanice je Nadace Radia Proglas, kterou založilo Biskupství brněnské již v roce 1991. Podle původního záměru zřizovatelů měla být právě tato nadace provozovatelem Radia Proglas, což ale z legislativních důvodů nebylo možné, neboť nadace nemůže být zapsána do obchodního rejstříku. Proto vznikla v roce 1993 společnost Radio Proglas s. r. o., která o dva roky později získala licenci k provozování Radia Proglas, zatímco Nadace Radia Proglas představovala zdroj příjmů pro fungování stanice. Z právního hlediska se jedná o dva nezávislé subjekty.²⁰⁵ Firma Radio Proglas s. r. o. sídlila v Brně na stejné adrese jako nadace. Jejím jediným společníkem a jednatelem byl katolický kněz Martin Holík a základní jmění společnosti činilo 100 tisíc korun.²⁰⁶

²⁰⁰ V současnosti tvoří mluvené slovo 35 – 40% vysílacího času. Viz současné licenční podmínky <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/16407.pdf>. [cit. 2010-05-14].

²⁰¹ V žádosti provozovatel předpokládal minimálně 70% podíl vysílacího času věnovaný pořadům domácí produkce.

²⁰² V projektu provozovatel předpokládal vysílání v rozsahu 22 – 24 hodin v dalších letech.

²⁰³ Rozhodnutí o udělení licence z 16. února 1995. Archiv RRTV.

²⁰⁴ Příloha k žádosti o udělení licence z 22. prosince 1994. Archiv RRTV.

²⁰⁵ Prohlášení Nadace Radia Proglas a Radia Proglas s. r. o. o spolupráci z 19. listopadu 1996. Archiv RRTV.

²⁰⁶ Obchodní rejstřík.

Provoz stanice měl být financován na jedné straně z reklamy²⁰⁷ (tu ale nevysílá) a sponzorovaných pořadů, sponzorských darů ze zahraničí, příspěvků posluchačů, hudebních blahopřání, prostřednictvím moravských biskupství, vydavatelské a další vedlejší činnosti. Dalším zdrojem pak měla být právě Nadace Radia Proglas, která získávala prostředky z příspěvků, dotací, subvencí a sbírek na podporu stanice.²⁰⁸ Podle ekonomické rozvahy z roku 1995 počítal provozovatel v prvním roce se ztrátou ve výši dvou milionů korun, které hodlal investovat do vybudování druhého studia, úvodní reklamní kampaně a propagace. V dalších letech pak očekával zisk 450 tisíc korun. Výdaje představovaly v obou letech mzdové náklady včetně pojištění, hudební a literární autorská práva, pronájem trasy a vysílače, energie, materiál, služby, cestovné a jízdné a rezervní fond, v dalších letech se k výdajům měly připočítat také odpisy. 70% z celkových nákladů měla představovat částka na výrobu pořadů v tuzemsku.²⁰⁹

Podle výsledků hospodaření z roku 1997, byl rozpočet Radia Proglas od roku 1995 vždy vyrovnaný nebo mírně přebytkový. V roce 1995 činily příjmy i výdaje cca 6,5 milionu korun, o rok později necelých osm (příjmy) resp. mírně přes sedm milionů korun (výdaje) a v roce 1997 se příjmy i výdaje pohybovaly kolem deseti milionů korun. Zatímco v prvním roce tvořily většinu příjmů příspěvky a půjčky biskupství a zahraniční sponzorské dary (přes pět ze šesti milionů korun), v roce 1997 už představovaly převážnou část příjmů příspěvky posluchačů (cca 72%, přes sedm z deseti milionů korun). Převážnou část výdajů tvořily v prvním roce fungování stanice investice (cca pět z 6,5 milionu korun), ale o dva roky později už byly hlavní položkou nákladů mzdy (tři z celkové částky přes deset milionů korun), protože rekonstrukce prostor umožnila navýšit počet pracovníků na 35.²¹⁰

Dobrovolných přispěvatelů sdružených v Klubu přátel Radia Proglas bylo na konci srpna 1998 deset tisíc, což podle výpočtů provozovatele znamenalo asi třicet tisíc osob. Kromě těchto lidí přispívali na provoz rádia ještě další příznivci (cca tři tisíce), kteří členy Klubu nebyly.²¹¹

K důležité změně v povaze držitele licence, společnosti Radio Proglas s. r. o., došlo v červnu 1998. Holík se rozhodl vyškrtnout z obchodního rejstříku všechny stávající předměty podnikání (např. prodej zvukových záznamů, obchodní činnost

²⁰⁷ Pouze v prvním roce vysílání.

²⁰⁸ Příloha k žádosti o udělení licence z 22. prosince 1994. Archiv RRTV.

²⁰⁹ Tamtéž. Tato rozvaha byla vypracována pro variantu udělení licence k vysílání jak v Brně, tak z Hostýna.

²¹⁰ Příloha k žádosti o rozšíření licence – Ještěd z 12. září 1998. Archiv RRTV.

apod.) a jako jediný předmět činnosti uvedl rozhlasové vysílání. Přepřacované znění zakladatelské listiny doslova uvádělo, že *společnost není založena za účelem podnikání, prostřednictvím rozhlasového vysílání působí v oblasti kultury, vzdělávání a výchovy v duchu křesťanství a že zdrojem financování této činnosti jsou zejména dary.*²¹² Byl tak potvrzen neziskový charakter stanice. Pro účely podnikání založil Holík firmu Proglas s. r. o., jejímž jediným společníkem byla společnost Radio Proglas s. r. o.²¹³

Společnost se stala členem APSV.²¹⁴

4.4.3 Počátek vysílání v severních Čechách

V září 1998 podala stanice žádost o územní rozšíření licence o oblast severních Čech. Šlo o kmitočet 97,9MHz/20kW se stanovištěm na Ještědu, který využívalo Radio Triangl. V té době již Proglas vysílal 23 hodin denně a minimálně 70% vysílacího času hodlal věnovat pořadům domácí produkce. Na výrobu pořadů v tuzemsku mělo připadnout 30 – 70% veškerých výdajů.²¹⁵

Předpokládané příjmy z provozu nového vysílače měly činit cca 1,5 milionu korun (celkové předpokládané příjmy za rok 1999 měly představovat 15 milionů korun, z toho 12 milionů měly tvořit příjmy od posluchačů), což znamenalo 1 600 nových členů Klubu přátel Radia Proglas. Výdaje na severočeské vysílání měly být ve výši necelých dvou milionů korun (z celkových předpokládaných patnácti) a měly zahrnovat pronájem vysílače, přenos signálu přes satelit²¹⁶ a zřízení regionálního ministudia.²¹⁷

Rada stanici kmitočet udělila v lednu 1999 s účinností od 30. července 1999.²¹⁸ Ještědský kmitočet byl pro stanici prvním vysílačem mimo Moravu, do té doby vysílala z Hostýna, z Brna a z Pradědu.

²¹¹ Tamtéž.

²¹² Zakladatelská listina společnosti Radio Proglas s. r. o. (přepřacované úplné znění k 18. června 1998). Archiv RRTV.

²¹³ Obchodní rejstřík.

²¹⁴ <http://www.strategie.cz/scripts/detail.php?id=8252> [cit. 2010-05-14].

²¹⁵ Příloha k žádosti o rozšíření licence – Ještěd z 12. září 1998. Archiv RRTV.

²¹⁶ Ten stanice využívala od 1. srpna 1998. Viz tamtéž.

²¹⁷ Tamtéž. V současnosti provozuje stanice sedm regionálních studií, pro oblast severních Čech jde o studio v Litoměřicích viz <http://www.proglas.cz/fm-vysilace.html> [cit. 2010-05-14].

²¹⁸ Rozhodnutí o změně licence z 5. ledna 1999. Archiv RRTV.

4.4.4 Programové schéma²¹⁹

Vysílání začínalo každý den ve 3:30 ráno a končilo ve 2:30 v noci. Sestávalo z mixu především duchovních a náboženských, rodinných, kulturních, zpravodajských a hudebních pořadů. Mezi duchovní a náboženské pořady patřilo mj. několikrát denně krátké zamyšlení *Myšlenka na den*, modlitby, *Bible od A do Z*, čtení z Písma *Denní tichá chvíle*, vysílání jiných než katolických církví v rámci *Duchovního pořadu*, přímé přenosy Mše svaté nebo české pořady celosvětové protestantské rozhlasové misie Trans World Radio (TWR). Rodinné a dětské pořady zastupovaly např. rozhovory *Rodinný stůl*, pořady pro mladé *Meloun* a *Do života*, dětské pořady *Sobotníček* a *Barvínek* či soutěžní kvíz *Proglaso*. Část vysílání představovaly také kulturní pořady jako *Knihovnička*, *Čtení na pokračování*, *Střípek poezie* či populárně-naučný pořad *Fata Morgana* zaměřený na vědu. Velký prostor byl věnován hudbě nejrůznějších žánrů – duchovní, klasické/vážné, populární, dechovce, folklóru a lidovým písním, folku, country, oldies nebo jazzu. Součástí vysílání byly i pořady regionálních studií. Zpravodajské relace vlastní výroby doplňovalo vysílání BBC a Radia Vaticana a zpravodajsko-publicistický pořad *Čtrnáctideník*.²²⁰

4.4.5 Současnost

Radio Proglas vysílá v severních Čechách na stejném kmitočtu dosud, aktuální licence vyprší 7. června 2015. Pokud jde o poslechovost, Radioprojekt uvádí pouze data pro jižní Moravu, kde činí poslechovost včera 41 tisíc posluchačů a podíl 0,3% z celostátních 100%.²²¹ Vedle Ještědu provozuje stanice dalších 14 vysílačů po celé České republice.²²²

Programové schéma sice doznalo menších změn, charakter stanice ale zůstává stejný. Od roku 2001 vysílá nepřetržitě. Podle aktuálních programových licenčních podmínek nesmí podíl mluveného slova klesnout pod 35% vysílacího času a pořady pro děti a mládež pod 6% slovesných pořadů. Vážná hudba představuje minimálně 16% a folklór nejméně 6% hudební složky. Zpravodajství musí obsahovat informace z pokrytých regionů. Stanice nadále přebírá některé programové prvky od jiných

²¹⁹ Viz Příloha k žádosti o rozšíření licence – Ještěd z 12. září 1998. Archiv RRTV. Schéma bylo jednotné pro všechny vysílače.

²²⁰ Kompletní programové schéma viz příloha č. 13.

²²¹ <http://www.apsv.cz/data/vsichni%201.7.%20-%202017.12.2009.pdf> [cit. 2010-05-14].

²²² Viz <http://www.proglas.cz/fm-vysilace.html> [cit. 2010-05-14].

subjektů např. rozhlasu veřejné služby, Radia Vaticana, organizace Trans World Radio, slovenského křesťanského Radia Lumen atd.²²³

²²³ Viz současné licenční podmínky stanice <http://www.rtv.cz/cz/files/lic/16407.pdf> [cit. 2010-05-14].

Závěr

Období mezi lety 1989 – 1999 lze označit za éru počátků a postupné konsolidace soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji. Vývoj v této oblasti do určité míry odpovídal vývoji v celé České republice. Po provizorním období vzniku prvních stanic, z nichž ty úplně první vysílaly na základě licencí vydaných mezirezortními komisemi (ve sledovaném kraji se to týkalo Radia Contact Liberec), následovalo období extenzivního rozvoje privátního sektoru. V Libereckém kraji se nicméně tento trend neprojevil tak výrazně jako v jiných oblastech. Licenci zde v tomto období získaly pouze dvě nové stanice a celkem tady v roce 1996 vysílala čtyři soukromá rádia, zatímco např. v současném Ústeckém kraji šlo o sedm privátních provozovatelů.²²⁴ Naopak nejvíce nových stanic, a to tři, získalo licenci v období postupné stabilizace soukromého vysílání. V této době se také v oblasti začal zřetelněji projevovat proces síťování, a to především na reklamní úrovni.

Pokud jde o institucionální podmínky, většinu provozovatelů tvořily společnosti s ručením omezením, v jednom případě s podporou silné mezinárodní skupiny (Radio Evropa 2), jedna akciová společnost (Radio Bonton) a jedna organizace neziskového charakteru (Radio Proglas).

Zajímavý je pohled na sídlo stanic. Zatímco v prvních dvou obdobích, v počátcích a v době rozvoje privátního vysílání, působili v Libereckém kraji pouze provozovatelé se sídlem přímo na území kraje a jejich vysílání bylo zaměřeno na příslušný region (Radio Contact Liberec, Radio Euro K, Radio Triangl, Radio Crystal), stabilizace soukromého sektoru se v kraji projevila vstupem několika vysílatelů, kteří zde působili na základě územních rozšíření licencí a dokrývacích kmitočtů (Radio Evropa 2, Radio Bonton, Radio Proglas). Tyto stanice nepocházely z Libereckého kraje a vysílaly zde svůj centrální program, který až na výjimky (lokální odpojování Evropy 2) neměl místní charakter.

Z hlediska reklamního zastoupení se každá stanice dříve nebo později stala členem jedné ze dvou největších mediálních zastupitelství (MMS a RRM). Výjimku představovalo vzhledem ke své neziskové povaze Radio Proglas.

Jak již bylo řečeno v úvodu práce, srovnání ekonomických podmínek stanic je problematické, neboť dokumenty, které jsem měla k dispozici, obsahovaly pouze

²²⁴ Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (od února 1996 do února 1997). Archiv RRTV.

selektivní údaje, jejichž množství a povaha se u jednotlivých provozovatelů lišily. Přesto lze učinit několik zobecňujících závěrů. Počátky vysílání kryli provozovatelé úvěrem, spoluprací s jinou soukromou firmou, státní dotací či finanční pomocí od zastřešující mateřské společnosti. V průběhu další existence se hlavním zdrojem jejich zisků stala reklama, na straně výdajů pak tvořily největší položku mzdy. Větší finanční problémy zaznamenalo pouze Radio Euro K, které ale jejich následkem zkrachovalo úplně. Zvláštní způsob financování pak představovalo neziskové Radio Proglas, jehož příjmy tvoří především dary, dotace a sbírky.

Z programových podmínek stanic je patrné, že devadesátá léta představovala období ustavování a postupné stabilizace soukromého sektoru, neboť v projektech provozovatelů nenajdeme až na výjimky bližší definici zamýšleného formátu stanice. Pokud ji projekt zahrnuje, jde většinou o formát AC s širokou cílovou skupinou, příp. mix několika formátů, jako tomu bylo u Radia Contact Liberec. V takovém případě ale výsledek splýval v širokou, blíže nespecifikovatelnou směs několika žánrů. V mnoha případech ale konkrétní formát v žádosti chybí; figuruje v ní pouze vymezení cílové skupiny posluchačů a hudební složka je definována jako skladby šedesátých až devadesátých let. Toto lze aplikovat především na stanice, které v oblasti začaly vysílat v začátcích a době rozvoje soukromého sektoru.

V období stabilizace po roce 1997 můžeme se vstupem provozovatelů, kteří neměli své sídlo na území kraje, pozorovat první náznaky postupného programového rozčleňování. Radio Evropa 2 i Radio Bonton se zaměřovaly spíše na mladší posluchače s formátem AOR či EHR resp. formátem označovaným jako Hitradio. Nejvýraznějším příkladem počínající programové diferenciaci pak bylo Radio Proglas coby reprezentant náboženského vysílání. Za průkopnické lze sice v tomto ohledu považovat Radio Triangl, které již v roce 1996 začalo vysílat taneční hudbu, ale pouze za cenu porušování licenčních podmínek.

Samotné licenční podmínky větší diferenciaci formátů příliš nepodporovaly, neboť se omezovaly na stanovení procentuálních podílů hudby, mluveného slova a zpravodajství, příp. regionálně zaměřených pořadů. Pokud jde o podíl jednotlivých složek na celkovém objemu vysílacího času, byla v tomto období zřejmá tendence postupného snižování podílu mluveného slova. Zatímco v první polovině devadesátých let činil předpokládaný podíl mluveného slova u některých stanic až z dnešního pohledu silně nadsazených 30% (byť s reklamou), na konci desetiletí často nepřesáhl ani 10%. Tento trend se projevil také v celkovém zaměření stanic – naprostá většina dávala

přednost hudebním formátům, jedinou výjimku představovalo Radio Proglas, které lze označit za formát Religious, byť v případě Proglasu nejde čistě o rádio mluveného slova. Prostor věnovaný mluvenému slovu měl ale v Proglasu na rozdíl od ostatních stanic v kraji stoupající tendenci a v současnosti tvoří 35 – 40% vysílacího času.

Ze čtyř vyloženě místních stanic přežily do současnosti dvě, v původní podobě pak pouze jedna, a to Radio Contact Liberec. Bývalé českolipské Radio Crystal je nyní součástí sítě Hitrádií. V Libereckém kraji nadále působí i tři stanice se sídlem mimo kraj, které zde vysílají na základě rozšíření licencí (Evropa 2, Bonton, Proglas). Vedle těchto pěti rádií, jejichž počátky spadají do devadesátých let, dnes v oblasti najdeme dalších sedm soukromých stanic (kromě celoplošných): Radio Černá Hora, Radio Kiss Delta, Radio Dobrý den, Radio Beat, Radio Hey Sever, BBC World Service a Country Radio.²²⁵ Lze tedy konstatovat, že období devadesátých let připravilo v Libereckém kraji vhodné podmínky pro další rozvoj soukromého rozhlasového vysílání v oblasti.

²²⁵ <http://www.radiotv.cz/radio-vysilace/> [cit. 2010-05-14].

Resumé

Práce *Soukromé rozhlasové vysílání v Libereckém kraji v letech 1989 – 1999* se zabývá počátky a postupnou konsolidací privátního rozhlasového vysílání v Libereckém kraji. Vývoj příslušných stanic sleduje ve třech rovinách – institucionální, ekonomické a programové.

První kapitola nejprve stručně popisuje průběh transformace a ustavování duálního systému vysílání, nastiňuje podmínky pro soukromé rozhlasové vysílatele po roce 1989 a definuje základní okruh rozhlasových formátů, který představuje východisko pro programovou analýzu jednotlivých rádií.

Druhá část práce se věnuje počátkům soukromého rozhlasového vysílání v kraji do konce roku 1992. Po úvodní charakteristice období, jež uvozuje všechny kapitoly stěžejní části práce, se blíže zabývá vznikem a proměnami prvních dvou stanic, které v kraji vznikly – Radia Contact Liberec a Radia Euro K.

Třetí kapitola přibližuje následný rozvoj privátního sektoru v oblasti po roce 1993, který se projevil vznikem dalším dvou regionálních rádií – Radia Triangl a Radia Crystal.

Poslední část pak shrnuje etapu stabilizace soukromého rozhlasového vysílání v Libereckém kraji. V tomto období již v oblasti nevznikla žádná nová ryze regionální rádia, nicméně zde na základě územních rozšíření licencí začaly vysílat tři stanice se sídlem mimo kraj – Radio Evropa 2, Radio Bonton a Radio Proglas.

Summary

The thesis *Private Radio Broadcasting in the Liberec Region between years 1989 – 1999* deals with the origins and gradual consolidation of the private radio sector in the Liberec region. The development of the radio stations is followed at the institutional, economic and programme levels.

The first chapter describes the transformation and establishment of the dual broadcasting system. It outlines conditions for the private radio broadcasters after the year 1989 and defines the basic range of radio formats which becomes the resource for the programme analysis.

The second part is concerned with the origins of the private radio broadcasting in the Liberec region by the year 1992. After the opening characteristic of the period given, which introduces all the chapters belonging to the core part of the thesis, it closely deals with the first two radio stations which started up in the area – Radio Contact Liberec and Radio Euro K.

The third chapter describes the subsequent expansion of the private radio sector in the Liberec region which developed by the establishment of two other regional radio stations – Radio Triangl and Radio Crystal.

The last part summarizes the period of private radio broadcasting stabilisation in the area given. In this era no new regional radio stations came into being. However, three stations entered the region after their licenses had been extended – Radio Evropa 2, Radio Bonton and Radio Proglas.

Literatura a prameny

HENDY, David: *Radio in the Global Age*. Vyd. 1. Cambridge: Polity Press, 2000. 260 s. ISBN 0-7456-2069-8.

JIRÁK, Jan: Kontrola médií veřejné služby jako interpretační problém. In *Česká televize: věc veřejná*. Sborník textů k diskuzi o roli televize veřejné služby v české společnosti na počátku 21. století. Praha: Česká televize, 2000, s. 95–99. ISBN 80-85005-31-X.

JIRÁK, Jan, KÖPPLOVÁ, Barbara: *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. 208 s. ISBN 978-80-7367-287-4.

KOL.: *Dějiny českých médií v datech (Rozhlas – Televize – Mediální právo)*. 1. vyd. Praha: Karolinum 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1.

MORAVEC, Václav: *Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989 – 1999)*. Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci. Vyd. 1. Praha: Český rozhlas. 2000. 159 s.

ŠMÍD, Milan.: *Stručný slovník elektronických médií*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995. 57 s. ISBN 80-7184-142-0.

VLČEK, Josef: Formáty rozhlasových stanic. In *Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (1. 1. 1998–31. 12. 1998)*, s. 217 - 223. Archiv RRTV. Dostupné z <<http://www.rrtv.cz/cz/static/zpravy/index.htm>> [cit. 2010-05-14].

VLČEK, Josef: Formát vysílání rozhlasových stanic a jeho proměny v ČR. In *Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání za období 1. 1. 1999 – 31. 12. 1999*, s. 310 – 326. Archiv RRTV. Dostupné z <<http://www.rrtv.cz/cz/static/zpravy/index.htm>> [cit. 2010-05-14].

Bakalářské práce

ADAMEC, Lukáš, PROCHÁZKA, Tomáš: *Vznik a rozvoj programových sítí soukromých rozhlasových stanic v České republice a společná mediální zastoupení pro prodej reklamy po listopadu 1989*. Bakalářská práce. Vedoucí práce Václav Moravec. UK FSV IKSŽ KŽ 2006.

BRYCHTA, Martin: *Vznik a proměny soukromého rozhlasového vysílání v Jihomoravském kraji a v kraji Vysočina*. Bakalářská práce. Vedoucí práce Václav Moravec. UK FSV IKSŽ KŽ 2006.

MILOTA, Lukáš: *Historie a současnost regionálního rozhlasového vysílání v Plzeňském kraji po roce 1989 se zaměřením na soukromé stanice*. Bakalářská práce. Vedoucí práce Václav Moravec. UK FSV IKSŽ KŽ 2007.

VESELKA, Jan: *Rozbor předpokladů nezbytných pro zahájení vysílání a provoz soukromé rozhlasové stanice (typu Radio 1)*. Bakalářská práce. Vedoucí práce Josef Maršík. UK FSV IKSŽ KMS 2009.

Prameny

Spisy provozovatelů soukromého rozhlasového vysílání. Archiv RRTV.

- Radio Contact Liberec spol. s r.o. /Radio Contact Liberec
- Radio Euro K, spol. s r.o./Radio EURO K
- Triangl, s.r.o. /Radio Triangl
- Evropa 2 s.r.o. /Evropa 2
- Radio Bonton a.s./Radio Bonton
- Radio Proglas s.r.o./Radio Proglas

Zprávy o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání 1992 - 1999. Archiv RRTV. Některé výroční zprávy dostupné z <<http://www.rrtv.cz/cz/static/zpravy/index.htm> > [cit. 2010-05-14].

Současné licenční podmínky soukromých rozhlasových stanic. Dostupné z <<http://www.rrtv.cz/cz/dynamic/licenceTerms.aspx>> [cit. 2010-05-14].

Zákon č. 136/1991 Sb., o rozdělení působnosti mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Českou republikou a Slovenskou republikou ve věcech tisku a jiných informačních prostředků.

Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Zákon č. 103/1992 Sb., o Radě ČR pro rozhlasové a televizní vysílání,

Zákon č. 36/1993 Sb., o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání.

Zákon č. 301/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 103/1992 Sb., o Radě ČR pro rozhlasové a televizní vysílání, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon ČNR č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z

<<http://www.rrtv.cz/>>

Asociace provozovatelů soukromého vysílání [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z

<<http://www.apsv.cz/>>

Radio Contact Liberec FM 101,4 [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z

<<http://www.cesky-raj.cz/rcl/>>

Hitradio Crystal FM [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z

<<http://www.radiocrystal.cz/>>

Hitradio [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.hitradio.cz/>>

Evropa 2 [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.evropa2.cz/>>

Radio Bonton [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.radiobonton.cz/>>

Radio Proglas [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.proglas.cz/>>

Radio Kiss 98 fm [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.kiss98.cz/>>

Regie Radio Music [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.rrm.cz/>>
Media Marketing Services [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
<<http://www.mms.cz/>>
Radio TV – co se děje v médiích [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
<<http://www.radiotv.cz/>>
Strategie [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.strategie.cz/>>
Euroregion Nisa [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://www.neisse-nisa-nysa.org>>
Obchodní rejstřík na internetu [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
<<http://www.justice.cz/or/>>
Radio Today – How America Listens to the Radio [online]. Arbitron 2008. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z <<http://arbitron.com/downloads/radiotoday08.pdf>>
Arbitron – Free Studies and Reports [online]. [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
<<http://arbitron.com/home/content.stm>>

Články v novinách, časopisech a internetových médiích

(ak). Proglas bude vysílat od července i pro rockery. *Českolipský deník*. 19. 6. 1999, s. 9. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19990619010024 cz.

ČEKAN, Daniel. Euro K v novém kabátě. *RadioTV – co se děje v médiích*. [online]. 21. července 1999 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
<http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/euro-k-v-novm-kabt/>

ČEKAN, Daniel. Přeprogramovat rádio? Žádná legrace! *RadioTV – co se děje v médiích*. [online]. 16. června 2000 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
<http://www.radiotv.cz/p_radio/r_obecne/peprogramovat-rdio-dn-legrace/>

ČEKAN, Daniel. Ráno na rádiu ... Euro K. *RadioTV – co se děje v médiích*. [online]. 25. února 2002 [cit. 2010-05-14]. Dostupné z
http://www.radiotv.cz/p_radio/r_program/rno-na-rdiu-euro-k/

Hlásí se Radio Crystal. *Týdeník rozhlas*. 11. 9. – 17. 9. 1995, č. 38, s. 2.

MARKGRAFOVÁ, Eva: Vlny Rádia Crystal se šíří i Šluknovským výběžkem. *Českolipský deník*. 16. dubna 1998, s. 8. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980416010018 cz.

Radio Crystal spouští novou frekvenci. *Českolipský deník*. 6. března 1998, s. 8. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980306010030 cz.

Radio Triangl FM 97,9 chce nechat konkurenty daleko za sebou. *Liberecký kraj*. 25. května 1996. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSX19960525010006 cz.

(ras). Rádio Triangl nahradí v éteru církevní vysílání. *Liberecký kraj*. 21. ledna 1999, s. 5. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSX19990121010017 cz.

(rok). Rádio Bonton na 96,9 FM. *Českolipský deník*. 27. června 1998, s. 7. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSC19980627010008 cz.

STRÁNSKÝ, Jan: Diskotékovou hudbu nahradily v éteru modlitby a publikum je prý spokojeno. *Deník Jablonecka*. 10. srpna 1999, s. 7. Dostupné z databáze Anopress, identifikace VLSJ19990810010005 cz.

Seznam zkratek

AC	Adult Contemporary
AOR	Adult Oriented Rock nebo Album Oriented Rock
APSV	Asociace provozovatelů soukromého vysílání
BBC	British Broadcasting Corporation
CHR	Contemporary Hit Radio
ČSFR	Česká a Slovenská federativní republika
EHR	European Hit Radio
ERN	Euroregion Nisa
MMS	Media Marketing Services
OSA	Ochranný svaz autorský
RCL	Radio Contact Liberec
RFI	Radio France Internationale
RRM	Regie Radio Music
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

Seznam příloh

Příloha č. 1:	Mapa Euroregionu Nisa.	...I
Příloha č. 2:	Programové schéma Radia DJ Liberec (RCL) z roku 1990.	...II
Příloha č. 3:	Programové schéma Radia Contact Liberec z roku 1991.	...IV
Příloha č. 4:	Programové schéma Radia Contact Liberec z roku 1993.	...VI
Příloha č. 5:	Programové schéma Radia Contact Liberec z roku 1994.	...VIII
Příloha č. 6:	Programové schéma Radia Euro K z roku 1992.	...XXI
Příloha č. 7:	Programové schéma Radia Euro K z roku 1997.	...XXIII
Příloha č. 8:	Programové schéma Radia Euro K z roku 2000.	...XXIV
Příloha č. 9:	Programové schéma Radia Triangl z roku 1992.	...XXVI
Příloha č. 10:	Programové schéma Radia Crystal z roku 2000.	...XXVIII
Příloha č. 11:	Programové schéma Radia Evropa 2 z roku 1995.	...XXX
Příloha č. 12:	Programové schéma Radia Bonton z roku 1995.	...XXXIV
Příloha č. 13:	Programové schéma Radia Proglas z roku 1998.	...XXXV

